

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XII., ST. 79 — CENA 10 DIN

KRANJ, 9. OKTOBRA 1959

Obletnica ustanovitve Zveze komunistične mladine Jugoslavije (SKOJ)

Revolucionarna pot

Današnja mladina konstruktivno nadaljuje in razvija delo, ki so ga začele prve mlade generacije organizirane v SKOJ

Skupno s KPJ slavi letos 40-letnico tudi SKOJ. Prav te dni — 8. oktobra — so minila štiri desetletja, kar je bila v Beogradu ustanovljena ta revolucionarna mladinska organizacija — SKOJ.

Na prošnjo naše redakcije je predsednik Okrajnega odbora SZDL Franc Popit ob tej priložnosti napisal za naše bralce naslednji sestavek.

Revolucionarna stremjenja in dejavnost jugoslovanske mladine organizirane v SKOJ (Zvezi komunistične mladine Jugoslavije) je tesno povezana s cilji KPJ, z borbo delavskega razreda in narodov Jugoslavije za socialne, ekonomske in politične pravice.

Značilno za čas in okoliščine, v katerih je bila SKOJ porojena, je doba z vlado buržoazije na eni strani, na drugi pa revolucionarno razburkanost množične sile po štiriletni vojni, ki so si pod vplivom oktobrske revolucije obetale od novo nastajajoče države demokratičnih svoboščin, zemlje, kruha in dela. Namesto vsega tega je zavladala buržoazija s političnim terorjem in nacionalno neenakopravnostjo. Množično je polastilo razočaranje. Bile so pripravljene na revolucionarni način priti do uresničevanja svojih zahtev. Te težnje so se organizirale in politično oblikovale v današnji ustanovljeni KPJ in SKOJ. Mladina pri vsem tem ni ostajala ob strani kot pasiven opazovalec, ampak se je vrgla v boj, z mladimi lastnim revolucionarnim navdušenjem, predanostjo in požrtvovalnostjo.

Borba delovnega ljudstva za demokratizacijo javnega življenja, za kruh, za zemljo, za rešitev nacionalnega uprašanja, za narodnostno enakopravnost, proti fašistični agresiji — so bila tudi gesla zapisana na bojnih zastavah napredne mladine. Povezovala je reševanje svojih lastnih problemov s splošnimi ljudskimi zahtevami boreč se za akcijsko enotnost vse delavske, kmečke in študentske mladine.

Ta je bila idealno ustvarjena in s krevjo potrjena v NOB ter



FRANC POPIT
sekretar OK ZKS Kranj

ov organiziranih v LMS, to je okrog 70% vse mladine. To je lepa številka, čeprav je mladine, ki podpira naše skupne napore za boljše življenje še veliko več in bi se jo z malo večjo aktivnostjo

jo lahko aktiviziralo in organizacijsko povežalo.

Prav tako je mladina močno zastopana v organih delavskega in družbenega upravljanja. 923 mladincev in mladink je vključeno v delavskih svetih podjetij, 238 je bilo izvoljenih v zadržne svete, 423 jih dela v občinskih ljudskih odborih, raznih svetih in organih ljudske oblasti. Skratka, mladina neposredno prevzema odgovornost za delo organov družbenega upravljanja in se konkretno seznana z družbeno problematiko. Marsikdo nosi celotno breme odgovornosti za delo družbenih organov, drugi pa pridobivajo izkušnje, ki jim bodo potrebne, ko bodo v celoti prevzeli skrb za prihodnost države.

Poseben pomen imajo klubi mladih proizvajalcev v 12 podjetjih in 44 aktivih mladih združenjih. Te oblike dela z mladino lahko mnogo prispevajo k uvajanju novih tehnoloških in proizvodnih postopkov v industriji in kmetijstvu. Le-te pomagajo lomiti zaostale načine proizvodnje, konzervativizem in tradicionalna pojmovanja v proizvodnji, ki so velika ovira hitremu napredku produktivnosti. Leto pa je pogoj za boljše življenje v socialistični družbi.

Mladina vsak dan v besedi in dejanjih dokazuje svojo privrženost socialistični Jugoslaviji. To je med drugim pokazala z veliko udeležbo na političnih manifestacijah na festivalu Bratstva in enotnosti v Kranju in na nedavni proslavi v Završnici. To dokazuje s svojim delom na cesti »Bratstva in enotnosti«, kakor tudi na lokalnih akcijah (n. pr. izgradnja kranjskega vodovoda).

Delovne akcije imajo veliko ekonomsko korist in kar je še važnejše, mladina se navaja na požrtvovalnost, tovarištvo, medsebojno pomoč, spoznava pomembnost dela, dobiva odnos do dela, ga spoštuje in vidi s kakšnimi žulji in znojem delovnih ljudi so

ustvarjena sredstva, ki jih skupnost daje za njeno šolanje, kulturo, zdravstveno, športno, zabavno življenje.

Mnogi mladinci so bili zaradi svoje aktivnosti in predanosti socialistični ideji sprejeti v ZK. Z njihovim sprejemom je v marsikateri organizaciji ZK zavel nov duh. Pozna se, da so mladi vnesli v delo svežino nove koncepte aktivnosti in revolucionarnost. Tudi občinska politična vodstva so na enaki poti.

Skratka, če na kratko povzamem, ne da bi pretiraval, menim, da se mladina iz dneva v dan bolj uveljavlja v javnem življenju, da konstruktivno nadaljuje in razvija pot, ki so jo začele prve mlade generacije organizirane v SKOJ pred štiridesetimi leti. Mislim, da so lahko pomirjeni tudi tisti pesimisti, ki morda zaradi posameznih negativnih pojavov med mladino menijo, da manjka današnji mladini revolucionarnega duha in poleta in imajo v odnosu do nje rezervno in nezaupanje, kadar gre za to, da se mladega človeka dvigne na odgovornejše mesto.

Imam polno zaupanje v našo mladino, saj mladina, ki je pripravljena poprijeti za vsako delo tako kot naša, ne more biti slaba.

Mladini čestitam ob 40-letnici ustanovitve SKOJ z željo, da bi bila še naprej dostojna nosilka revolucionarnih tradicij v svoje dobro in v korist delovnega ljudstva.

Današnja mladina konstruktivno nadaljuje in razvija delo, ki so ga začele prve mlade generacije organizirane v SKOJ.

ZBOR GOSTINSKIH DELAVCEV SLOVENIJE

Promet - ozko grlo turizma

Bled, 8. oktobra — VII. gostinsko-turističnega zbora Slovenije, ki se je začel na Bledu včeraj dopoldne, se je udeležilo 1258 delegatov iz vse Slovenije ter mnogi gostinski in turistični delavci iz Slovenije, Hrvatske in BiH. Med drugim so se zbora udeležili tudi državni sekretar za blagovni promet LRS Miran Košmelj, predsednik sindikata trgovskih, gostinskih in turističnih delavcev delavcev Jugoslavije Ljubo Mijatović, podpredsednik Zveze sindikatov Slovenije Leopold Krese, predsednik strokovnega sveta za turizem pri Izvršnem sve-



Srečanje

Foto: F. Perdan

Kadri in materialno stanje zavirajo izvajanje šolske reforme

Na pobudo Sveta za šolstvo OLO Kranj je bil v torek, 6. oktobra sklican v Kranju sestanek predsednikov občinskih Svetov za šolstvo, referentov za šolstvo pri ObLO in članov okrajnega Sveta za šolstvo. Namen sestanka je bil — seznaniti udeležence o vlogi in nalogah Zavoda prosvetno-pedagoške službe pri preobrazbi šolstva, dalje o vlogi in nalogah družbenih organov v šolstvu in o materialnem ter kadrovskem vprašanju v šolstvu.

Spričo potreb, ki jih narekuje reforma šolskega sistema, je OLO Kranj lani decembra osnoval Zavod prosvetno-pedagoške službe in mu zaupal obširne naloge svetovnega organa. Ze v prvem letu delovanja je Zavod zabeležil pomembne uspehe. Sedanja stopnja, ki jo je doseglo naše šolstvo pri izvajanju reformiranega pouka, pa nalaga tudi Zavodu prosvetno-pedagoške službe povsem nove naloge. Le-te je na tokratnem sestanku posredovala direktorica Zavoda, prof. Slavica Zirkelbach. Poudarila je, naj pedagoški svetovalci ne opravljajo zgolj inspektorske službe, temveč morajo spremljati izvajanje zakona o šolstvu, proučevati metode dela in

učne načrte ter svetovati in pomagati posameznim šolam pri delu. O svojih zapažanjih morajo pedagoški svetovalci poročati občinskim Svetom za šolstvo, s katerimi morajo biti tudi sicer v najtesnejših stikih.

V tem šolskem letu so pedagoški svetovalci obiskali vse šole v okraju in predvsem ugotovili, da sistem razdeljevanja prosvetnih kadrov na naših šolah ne ustreza. Ugotovili so, da so mnoge enorazrednice v odročnih krajih zaupane mladim prosvetnim delavcem — abiturientom, ki se spričo pomanjkanja izkušenj, pri svojem delu ne znajdejo, kar se nujno odraža v kvaliteti pouka. Tudi pomanjkanje prosvetnih delavcev je še vedno zelo občutno. Poleg obstoječega prosvetnega kadra bi v okraju potrebovali še 180 učnih moči. Zategadelj je prišlo do preobremenjenosti učnih moči, kar se seveda odraža v kvaliteti pouka.

Na sestanku so razpravljali tudi o materialnem stanju naših šol, ki smo ga spričo uveljavljanja vsebinske plati pouka začeli zanemarjati. Ugotovljeno je bilo, da nekatere šole v okraju delujejo v izredno slabih razmerah (Zali log, Sorica). V posebno perečih primerih se bo Svet za šolstvo OLO Kranj poslužil energičnih ukrepov: šole oziroma posamezni oddelki, ki delajo pri posebno slabih materialnih pogojih, bodo morale, dokler materialno stanje ne bo ustrezalo smotrnemu delu, prenehati s poukom.

Zbori volivcev v jeseniški občini

Jesenice, 8. oktobra

Sinoči je bil na Jesenitah sestanek predsednikov osnovnih organizacij socialistične zveze delovnih ljudi za tista območja Jesenice, kjer bodo ustanovili stanovanjske skupnosti. Ob tej priložnosti so govorili o tehničnih pripravah in kadrovskih vprašanjih in pripravah za bližnje zore volivcev.

Zvečer pa je bil plenum Občinskega odbora SZDL, na katerem so se odborniki seznanili o dosedanjih pripravah za ustanovitev stanov. skupnosti. V sredo, 14. t. m. bo namreč na območju jeseniške občine 6 zborov volivcev, na katerih bodo izvolili svete stanovanjskih skupnosti, potrdili njih pravila itd. Ker je zanimanje za stanovanjske skupnosti precejšnje, pričakujemo, da bodo zbori volivcev dobro obiskani.

Delovne akcije - šola mlade generacije

»Prihodnjo pomlad se bodo na širokem delovnem področju ponovno razvile zastave mladinskih delovnih brigad iz vseh krajev naše domovine.« Tako se začena poziv bodočim brigadirjem, ki ga je sprejel VI. kongres LMJ v začetku lanskega leta.

Kdo bi se ob tem ne spomnil delovnih uspehov jugoslovanske mladine in njenega delovnega poleta. Dolge železniške proge, ceste in mostovi, tovarne in športna igrišča so zgovorni dokaz moči in volje naše generacije za graditev svoje domovine.

Ce ugotavljamo pripravljeno in udeležbo mladine naše okraja na zveznih, republiških in lokalnih akcijah, lahko ugotovimo, da je bil vseskozi njen doprinos velik in aktiven. V kranjskem okraju smo organizirali delovne akcije tudi v času, ko zveznih delovnih akcij ni bilo.

Mladina Gorenjske se je lani in letos odzvala pozivu mladinske organizacije in se množično prijavljala za zvezno in lokalne delovne akcije. Tako je lani na zvezni delovni akciji sodelovalo 8 mladinskih delovnih brigad s 539 brigadirji. Na lokalni delovni akciji v Kranju pa je delalo 60 mladincev in mladink. Letos pa je odšlo na

zvezno delovno akcijo 460 brigadirjev. Na lokalni delovni akciji pri gradnji vodovoda v Kranju pa je sodelovalo preko 300 mladincev in mladink. Razen tega je na lokalni delovni akciji sodelovala skoraj vsa srednješolska in vajenska mladina Kranja.

Zivljenje v brigadah je bilo pestro in lepo. Organiziranih je bilo vrsto kulturnih in zabavnih prireditev. Na željo brigadirjev so bili organizirani tudi razni tečaji. Bila so tudi mnoga predavanja, debatni večeri itd. Najboljše brigadirji so ob koncu vsake izmene predlagani v ZK.

Tudi delovni uspehi gorenjskih mladinskih delovnih brigad so lepi. Vsaka brigada se vrne vsaj trikrat udarna. Niso pa redki primeri, ko so naše brigade tudi po petkrat ali večkrat udarne, da o pohvalah ne govorimo. Tako sta bili za izredne uspehe lani dve brigadi — I. kranjska MDB »Staneta Zagarja« in Gorenjsko-primorska MBD, odlikovani ob zaključku del na avtomobilski cesti Bratstva in enotnosti z redom dela II. stopnje.

Ceprav ni bil osnovni cilj ponove uvedbe zveznih mladinskih delovnih akcij v neobhodnem ekonomskem doprinosu pri izvrševanju gospodarskih

načrtov, lahko trdimo, da mladinske delovne brigade s svojim prostovoljnim delom, mladostnim poletom in samoiniciativo v mnogem pripomorejo k uspešnejšemu in hitrejšemu izvrševanju velikih gospodarskih nalog.

V. K.



MLADE MIŠICE ZMAGUJEJO...

40 let SKOJ

Odkar se je napredna mladina združila v organizacijo SKOJ, nadaljuje nenehni boj za boljše prihodnost. V takratnih razmerah je bila prva naloga — boj za delavske pravice proti diktatorskim režimom. Zato so bili policijski zapori in koncentracijska taborišča polni mladih ljudi. To dokazuje že podatek, da je 7 vodilnih mladincev-sekretarjev SKOJ, padlo v boju proti diktaturi.

Koliko mladine oziroma Skojcev je sodelovalo v NOB, je težko reči. Res je, da so organizacije SKOJ kot organizacije KPJ, v času NOB imele za glavno nalogo boj proti okupatorju. O deležu mladine v času NOB govori najprepričljivejši podatek, da je med 1307 borci (v okviru Jugoslavije) odlikovanih z redom narodnega heroja. To pomeni dobro četrtino, in sicer 406 mladih ljudi, ki so bili v tistem času mlajši od 25 let.

Po podatkih Pokrajinskega muzeja NOB je bilo med 973 talci, kolikor so jih odvedli iz kaznilnice v Begunjah in postrelili po raznih krajih, najmanj 260 mladincev in mladink. Po nekkih podatkih je tudi na tako imenovanem Spodnjem

Stajerskem bilo v času NOB postreljenih skupno 157) talcev, med katerimi je bilo 546 mlajših od 25 let — se pravi mladincev in mladink. Mladina je dala torej dobro tretjino skupnih žrtve. Podobne ugotovitve bi morda lahko našli iz drugih krajev, če bi primerjali delež mladine v boju za svobodo in s tem v zvezi tudi žrtve, ki jih je dala mladina. V prvih vrstah med mladino pa so bili Skojevci.

Prav s takim zaletom, kot v oboroženem boju v času NOB, se je mladina vrgla po osvoboditvi domovine na delo za obnovo in razvoj dežele. Največje manifestacije mladine v tem obdobju so bile velike delovne akcije na železniških progah (Brčko—Banovići, Samac—Sarajevo in Doboj—Banja Luka) ter na avtomobilski cesti Beograd—Zagreb, kjer je mladina zgradila 803 kilometre pro-

ge in ceste. 140.000 mladincev in mladink se je zvrstilo pri gradnji Novega Beograda. Od leta 1953 do 1957 je na manjših lokalnih akcijah sodelovalo nad milijon mladincev in mladink. Samo v letih 1955 in 1956 je mladina s prostovoljnimi delom zgradila nad 5000 igrišč in drugih športnih objektov. Lani pa je mladina dala obljubo, da bo sodelovala med drugim tudi pri gradnji avtomobilske ceste Ljubljana—Djevdjelija.

Hkrati pa se mladina v vedno večjem številu vključuje v razne šole, se usposablja za nove naloge in prevzema ustrezno mesto v novi družbeni ureditvi. Po skopih podatkih je bilo izvoljeno v družbene organe, organe ljudske oblasti, delavske svete itd., kakih 100.000 mladine. Tako je revolucionarna tradicija naše mladine.

(Po podatkih iz »Priročnika za mlade aktiviste«)

Prva, tako imenovana »Konferenca zedinjenja«, kjer je bila ustanovljena Zveza komunistične mladine Jugoslavije (SKOJ), je bil v Zagrebu 10. oktobra 1919.

Od 10. do 14. junija naslednjega leta je bil v Beogradu I. kongres SKOJ, ki je takrat štel že nad 3000 članov in imel 37 lokalnih organizacij.

Z Obznanom je bila decembra 1920. leta prepovedana tudi organizacija SKOJ. Zato je bil naslednji zbor z veljavnostjo kongresa SKOJ v strogi ilegali, in sicer od 20. do 22. avgusta pod Rožnikom pri Ljubljani. Sklenili so prilagoditi svojo dejavnost takratnim pogojem. Zato je bila že naslednji dan — 23. avgusta 1922 na konferenci predstavnikov delavske mladine v Beogradu ustanovljena Zveza delavske mladine Jugoslavije — SROJ, ki je bila legalna organizacija SKOJ. 1. aprila 1924 je bil v Beogradu tudi I. kongres SKOJ. Toda že tisto opetje — 12. julija 1924, je bila tudi ta organizacija prepovedana.

Organizacija SKOJ, ki je kljub prepovedi delovala v strogi ilegali, je imela svoj II. kongres od 24. do 26. junija 1923. leta, in sicer v bližini Raven na Koroškem (Guštanja). Tudi III. kongres je bil prav tam tri leta kasneje — junija 1926. Sprejet je bil nov statut prilagojen ilegalnim pogojem dela.

Zadnji, IV. kongres SKOJ pa je bil po osvoboditvi leta 1948, kjer je zaradi novih pogojev dela v osvobodjeni domovini prešel SKOJ v Zvezo ljudske mladine.

Organizacije SZDL v občini Kranj

v pripravi na občne zборе pred volitvami v osnovne organizacije

Na razširjenem plenumu Občinskega odbora SZDL v Kranju, ki je bil pred dnevi, so razpravljali o pripravi na volitve novih vodstev osnovnih organizacij SZDL. Sklenili so, da bodo imeli pred volitvami občne zборе po vseh organizacijah, in sicer od 1. do 25. novembra. Do oktobra bo vsaka organizacija samostojno določila dan občnega zbora in začela s pripravo na zbor. Volitve bodo v vsej občini hkrati, in sicer v ae-

delju 6. decembra. Sklenili so tudi, da bodo volitve tajne.

Vendar predvolivna dejavnost ne sme biti osredotočena zgolj na organizacijske priprave in volitve. Na plenumu so poudarjali, da naj bodo občni zbori in vsa predkongresna dejavnost temeljit obraba dosedanjega dela in osnova za nadaljnji program. Na občnih zborih naj bi pregledali dejavnost za preteklih šest let — od zadnjega kongresa SZDL. Težišče naj bi bilo

na zadnjem obdobju in predvsem na sedanjih problemih. Tako naj bi osnovne organizacije v mestih in delavskih središčih na občnih zborih zlasti pretresale vprašanja okrog stanovanjskih skupnosti, preskrbe prebivalstva ter organizacijske probleme ter dejavnost ostalih družbenih organizacij. Na vaseh pa naj bi občne zборе približali tamkajšnjim potrebam in razpravljali o pogodbeni proizvodnji, o delu krajevnih odborov itd.

Da bi se vodstva osnovnih organizacij lažje znašla v delu in kar najbolje pripravila občne zборе, bodo pri občinskem odboru SZDL izdajali v predkongresni dejavnosti še poseben bilten. Prva številka biltena bo predvidoma izšla že v začetku prihodnjega tedna.

K. M.

LETOS 23 MILIJARD DIN ZA CESTE

Do konca letošnjega leta bomo v Jugoslaviji porabili za izgradnjo in modernizacijo cest iz sredstev federacije, ljudskih republik, okrajev in občin kakih 23 milijard dinarjev. — V zvezni upravi za ceste menijo, da bomo letos zgradili kakih 650 kilometrov cest s sodobnim voziščem.

Te dni po svetu

● Včeraj ob 5. uri zjutraj so se po vsej Britaniji odprla volišča. Volilne komisije so imele obilo dela takoj zjutraj, še preden se je začela služba, nato pa spet popoldne, ker so kot vsaki četrtek popoldne zaprte trgovine in precejšnje število ustanov. Danes popoldne bo bolj ali manj znano, kdo je zmagal, šele v soboto popoldne, ko bodo prispeli rezultati iz najbolj oddaljenih okolišev Škotske, pa bodo volitve zaključene z objavo uradnih rezultatov.

● Bagdadski radio je objavil, da so na iraškem ministrskega predsednika Kasema napravili atentat. Ministrski predsednik Kasem je lažje ranjen v ramo, tako da se je kmalu po dogodku navdušeno pozdravljen od ljudstva pojavil na oknu bolnišnice, kamor so ga odpeljali.

MARTIN TOMAŽIČ

Družbene in gospodarske organizacije skrbje za vsestransko varstvo in vzgojo otrok

V festivalni dvorani na Trgu VII. kongresa v Ljubljani je bila te dni tretja skupščina Zveze prijateljev mladine Slovenije. Zbralo se je 331 delegatov iz občinskih in okrajnih zvez ter posameznih društev. Kot gostje so se udeležili skupščine tov. Vida Tomšič, Žiga Kimovec in dr. Potrč. Navzoči so bili tudi predstavniki raznih družbenih in političnih organizacij.

Skupščino je otvorila predsednica Zveze prijateljev mladine Slovenije Ada Krivic. Govorila je o nalogah društev prijateljev mladine in nadaljnjem razvoju družbene skrbi za otroke in družino. Nadalje je prikazala bistvene značilnosti otroških ustanov in poudarila velik pomen sodelovanja staršev pri organiziranju ustanov otroškega varstva.

Predsednik Okrajne zveze prijateljev mladine Ljubljane Stane Repar je v svojem poročilu dejal, da živi v Ljubljani 45 % otrok, katerih starši so zaposleni, medtem ko jih je 10 % brez vsakega varstva. V 42 otroških ustanovah je na razpologo 2350 mest, vendar je zasedba že sedaj za 42 % večja od zmogljivosti. V načrtu je sicer 35 novih otroških ustanov s 3130 mesti, vendar to še vedno ni dovolj. V letošnjem Tednu otroka bodo odprli šest otroških ustanov z 230 mesti.

Govorili so še o kombiniranih otroških ustanovah, o otroških ustanovah in sodelovanju družbenih organizacij, o delovanju občinskih pionirskih komisij, o tabornikih, o pionirskih zadrugah, o problemu prestopov mladoletnikov, o problemih pionirskih knjižnic itd.

Poudarili so, da bo treba poglobiti skrb za predšolske otroke na vasi, ki so posebno v času najhujšega dela na polju brez vsakega varstva. Enako bi morali bolj misliti na šoloobvezne otroke na vasi; ponekod se le-ti že uspešno udeležujejo v pionirskih zadrugah, ki jih je v Sloveniji 150.

Iz razprav je bilo razvidno, da starši kažejo veliko zanimanje za vzgojno predavanja. Tako je bilo v ljubljanskem okraju 216 vzgoj-

nih predavanj v 16 šolah za starše.

Skupščini so bila predložena nova pravila Zveze prijateljev mladine Slovenije in je izvolila 90-članski plenum in nadzorni odbor ter predstavnike Zveze prijateljev mladine v republiške svete in delegate za zvezno skupščino, ki bo konec oktobra. Za novo predsednico Zveze prijateljev mladine Slovenije je bila izvoljena tovarišica Olga Vipotnik.

Skrb za otroke na Jesenicah

Prvo nadstropje nekdanjega otroškega vrtca na Jesenicah so v letošnjem poletju preuredili v primerno prostore za otroški dispanzer. Dela so bila zaključena v minulem tednu, tako da je bil Otroški dispanzer izročen namenu v Tednu otroka.

Dispanzer — v njem poslujejo tudi posvetovalnice za matere in otroke v Kranjski gori, Mojstrani, Žirovnici, na Blejski Dobravi in na Jesenicah, v kratkem pa bodo pričele poslovati tudi na Hrušici in na Koroški Beli — bo poleg preventivne nudil tudi kurativno pomoč. Dolgoletna želja Jeseničanov in prebivalstva jeseniške občine po ustanovitvi otroškega dispanzerja bo s tem uresničena. — Dispanzer bo nudil zdravniško pomoč blizu 5000 otrokom v starosti do 7 let. Pod dispanzer sodi tudi patronažni center, ki ima trenutno le tri patronažne sestre. Da bo

možna uspešna centralna evidenca otrok po patronažni liniji, bodo v kratkem v jeseniški občini nastavili 10 patronažnih sester. Ker je odstotek umrljivosti otrok najvišji, je važno ustanoviti otroškega dispanzerja toliko večja. Sedanja umrljivost otrok, to je 4,46 v primerjavi s povprečjem okraja 2,20 odstotka bo moč znižati le z načrtnim delom dispanzerja in posvetovalnic.

Zanimanje za novo ustanovljeni dispanzer je bilo že v prvih dneh izredno veliko. Dr. Stefan Plut, šef dispanzerja je ob ustanovitvi izrazil prepričanje, da bo dispanzer, za katerega ustanovitev ima največji zaslug ravnatelj zdravstvenega doma na Jesenicah, dr. Miha Čeh, kakor tudi mnogi činitelji, ki so omogočili preureditev in opremo prostorov nekdanjega otroškega vrtca, prav gotovo opravičil svoj obet.

Sodobno letališče v Brnikih bo dograjeno čez dve leti

Dela pri gradnji sodobnega letališča pri Brnikih so bile pred dvema letoma zaradi pomanjkanja sredstev prekinjena. V ta dela je bilo vloženih sicer že čez 400 milijonov dinarjev sredstev, ki pa so v glavnem uporabila za vzdrževanje pridobljenih travnatih površin, za izplačilo odškodnine za razlašena zemljišča, za zgraditev vodovodnega odcepa in za kmetijsko obdelavo zemljišča.

Pred dnevi si je zemljišče v Brnikih ogledal direktor Uprave civilnega letalstva FLRJ tovariš Batrič Jovanović skupaj z našimi strokovnjaki. Ugotovili so, da ima idealno lego in vsestranske pogoje, kakršne zahteve sodoben letalski promet. Ugotovili so tudi, da je bilo doslej opravljenih že toli-

ko pripravljalnih del, da so dan vsi pogoji za zgraditev letališča v prihodnjih dveh letih.

Letališče bo imelo betonsko vzletišče, dolgo 1800 metrov in 45 metrov široko. Sprejelo bo lahko vsa teža letala, razen štirimotornih, ker za to potrebuje povsem zadostuje. Po načrtu naj bi prihodnje leto končali zemeljska dela ter pripravili za betoniranje vzletišča, kanalizacijo in vodovod ter betonsko, začeli pa naj bi graditi tudi že dvovozne ceste in upravno poslopje. Preostala dela bi opravili v letu 1961. — Sredstev Uprave civilnega letalstva je že naročena sodobna oprema za letališče, med drugim tudi rudarske naprave. Del opreme bo dobavljen prihodnje leto, preostanek pa v začetku leta 1961.

S seje Sveta za delo in Sveta za zdravstvo OLO Kranj

Službo socialnega zavarovanja je treba približati zavarovancem

Kranj, 7. oktobra.

V prostorih Okrajnega ljudskega odbora Kranj je bila danes skupna seja Sveta za delo in Sveta za zdravstvo OLO, na kateri so obravnavali poročilo okrajnega Zavoda za socialno zavarovanje. To poročilo bo v torek, 13. oktobra obravnaval Okrajni ljudski odbor.

Poročilo o delu in problemih organov socialnega zavarovanja v okraju Kranj je v izveščilih in v pojasnili podal direktor OZ SZ lvo Majdič, nato pa se je po posameznih poglavjih poročila razvila živahna razprava. Na podlagi ključkov razprave so nato dopolnili predloge Sveta za delo, ki naj bi jih v torek sprejel Okrajni ljudski odbor.

Sprejeti predlogi na prvem mestu ugotavljajo, da družbeno upravljanje v socialnem zavarovanju zaozstaja za celotnim družbenim razvojem, kar zahteva določene spremembe v smeri nadaljnje decentralizacije in približevanja te službe zavarovancem. Samouprava socialnega zavarovanja je namreč zgrajena na načelu, da je Okrajni zavod osnovna celica samouprave socialnega zavarovanja in tako je pomenila decentralizacija ljudske oblasti istočasno centralizacijo samouprave socialnega zavarovanja. Predlogi priporočajo, naj OLO predlaga republiškemu Zavodu za socialno zavarovanje, da posreduje pri Zveznem zavodu za socialno zavarovanje, da pri obravnavi novega Zakona o organizaciji zavodov za socialno zavarovanje upošteva te pripombe in skuša vskladiti samo-

upravljanje v socialnem zavarovanju z razvojem ostalega komunalnega sistema.

V razpravi so precej govorili tudi o zbiorih zavarovancev, ki so zelo pomembna oblika neposredne aktivne udeležbe velikega števila zavarovancev, zato predlog priporočajo, naj organi samoupravljanja v socialnem zavarovanju ta način sodelovanja z zavarovanci še naprej razvijajo. O problemih socialnega zavarovanja bi morali večkrat razpravljati tudi občinski ljudski odbori, delavski sveti, družbene organizacije, posebno pa Socialistična zveza delovnih ljudi in sindikati.

Pomemben je tudi predlog, naj bi delavski sveti večjih gospodarskih organizacij v cilju približevanja službe socialnega zavarovanja zavarovancem prevzeli poročila Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje za likvidiranje in izplačevanje nadomestila plače in potnih stroškov za svoje zavarovance. Nadaljni predlog pravil, da so nesreče pri delu v našem okraju v stalnem porastu, zato morajo gospodarske organizacije prevzeti vse za boljše organizacijsko, higiensko-tehnične zaščite in varnosti pri delu.

LJUDJE IN DOGODKI

V znamenju miru

35 milijonov britanskih volivcev je že odločilo, komu bo v prihodnjih petih letih zaupalo krmlilo britanske politike: laburistom ali konservativcem. Ves svet in ne samo Velika Britanija z zanimanjem spremlja štetje glasov, ki bodo potrdili izraženo voljo preproste britanskega državljanja. In vendar kljub razlikam v programih obeh vodilnih strank pravzaprav ni pričakovati znatnejših sprememb v prihodnjem toku politike otoške vele-sile.

Predvolilni boj, kratek in oster, je pokazal presenetljivo malo bistvenih razlikov med laburistično in konservativno politiko. Vzrok temu je predvsem dejstvo, da sta se obe stranki usmerili na srednji sloj volivcev, ki se do zadnjega hipa niso opredelili, kateri glas pa bo bržkone odločilen za

zmago ene ali druge stranke. Zato sta omilili nekatera svoja skrajna stališča, da bi se čim bolj približali željam, zahtevam in razpoloženju »neopredeljenih«.

Hkrati pa se je podobnost njihovih političnih programov osredila tudi na ključnem vprašanju letošnje predvolilne bitke in na naporih za ohranitev miru.

Ko je Macmillan obrazložil, čemu je tako nepričakovano in rano razpisal nove parlamentarne volitve, je dejal, da se mora britanska javnost nemudoma odločiti, kdo bo zastopal deželo na bližnjih važnih razgovorih na najvišji ravni. S tem je od samega začetka dal tem celotni predvolilni kampanji in jo orientiral na zunanje politično področje, kljub stari britanski tradiciji, ki posveča vedno večjo pozornost domačim problemom.

Laburisti so spoznali, da je tu Macmillan močan, da mu pomaga zboljšano mednarodno ozračje in razpoloženje javnosti in so zato sprejeli bitko na tem področju. Nastala je tekma v miroljubnosti, v prekašanju mirovnih pobud in politike sporazumevanja med Vzhodom in Zahodom.

In vendar, četudi gre večkrat za propagandna volilna gesla, ni moč zanikati širokega pomena tega dejstva. Namesto po-

litike »trdne roke«, hladne vojne, zaostrovanja mednarodnih odnosov, so prekaljeni britanski politiki občutili, da je javnost veliko bolj dojemljiva za miroljubna gesla.

In ni nobenega dvoma, da tako ne čuti samo povprečni britanski državljan, marveč je njegovo prepričanje zrcalo splošnega svetovnega razpoloženja.

Mar ni za novo stanje duhov v svetu značilno to, da cele stranke britanskih konservativcev, stranka togih političnih nazorov, nasprotovanja spremembam in reformam, stranka suške pustolovščine danes skuša prednjačiti v pobudah za uglasovanje nasprotij med Vzhodom in Zahodom, za sporazumevanje in miroljubno reševanje spornih vprašanj?

To so vsekakor spodbudna znamenja, ki obetajo nadaljevanje ugodnega razpleta mednarodnega razpoloženja, kot ga je načel nedavni obisk sovjetskega premiera Hruščeva v ZDA. Saj se tudi britanski politični stranki ne bosta mogli ustaviti zgolj na volilnih geslih. Če sta za svojo zmago skušali izkoristiti miroljubno razpoloženje množice, bo tudi britanska javnost nedvomno uporabila prihodnjo vlado, da uveljavi takšne miroljubne težnje in jih uresniči.

MARTIN TOMAŽIČ

Izdaja CP »Gorenjski glas«
— Urejuje uredniški odbor
— Direktor S. Beznik — Odgovorni urednik Vojko Novak — Tel. uredništva 470
— Uprava 397 — Telefonski račun pri Komunalni banki v Kranju 607-70-135 — Izkajajo ob ponedeljkih in petkih — Letna naročnina 600 dinarjev, mesečna 50 din

O B V E Š Č E V A L E C

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA
Zdravstveni dom Kranj, Gospo-
svetska ulica 9, telefon 218 in 595,
naročila za prevoz bolnikov tele-
fon 04.

MALI OGLASI

Privatnikom ne objavljamo ma-
lih oglasov pred vplačilom. Cena
malih oglasov je: preklic 20, iz-
gubljen 10, ostalo 12 din od be-
sede; naročniki imajo 50 odstot-
kov popusta.

Telefonska številka naročniškega
in oglašnega oddelka je 397, ured-
ništva 475.

Kupim aparat za punktiranje
(punktirar). Naslov v oglašnem
oddelku.

Prodajam moški okvir črne barve.
Naslov v oglašnem oddelku.

Prodajam baterije za VW in nov aku-
mulator. Naslov v oglašnem od-
delku.

Pozivam opazovano osebo, ki je
30. septembra ob 6. uri zvečer vzela
z motorja plašč, naj ga vrne tja,
kjer ga je vzela. V nasprotnem
primeru bom zadevo prijavila so-
dišču. Albina Dolinar, Voglje 50,
Senčur 4648

Izgubila sem ročno uro od Iskre.
Poštenega najdelja prosim naj jo vrne proti
nagradi — Pot na Jošta 16, Kranj
4649

Izgubil sem zapestno uro, 6. t. m.
zvečer od Klanca do Hotemož. —
Vrniti na Reševa 10, Primskovo,
Kranj 4650

Izgubil se je črn pes (mešani
ovčjak). Sliši na ime Runo. Proti
nagradi javiti na ime Čebašek,
Prebačevo 41 4651

Izgubila sem zapestno uro od
Naklega do Iskre. Poštenega naj-
ditelja naprošam naj jo proti na-
gradi vrne v »Spik« Kranj 4652

Prodajam odlično ohranjeno Lam-
breto 125 ccm, odprto. Pogačnik,
Staretova c. 23, Čirče, Kranj 4653

Prodajam motorno kolo NSU, do-
bro ohranjeno, po zelo ugodni
ceni. Naslov v oglašnem oddelku
4654

Prodajam 800 kosov stropnikov
Monta 12. Naslov v oglašnem od-
delku 4655

Prodajam pisalno mizo, trd les in
6 okvirjev za okna. Naslov v
oglašnem oddelku 4656

Prodajam 1000 kvadratnih metrov
njive na Rupi. Poizve se v pro-
dajalni tobaka št. 1, Vodopivčeva
12, Kranj 4657

Klavir prodajam za 42.000. Koroška
49 pritičje, Kranj 4658

Prodajam Fiat 600. Zasavska cesta
44, Orehek, Kranj 4659

Parcelo 800 do 1000 kvadratnih
metrov zazidljivo in na lepem
kraju v Cerkljah prodajam. Voda in
elektrika na parceli. Ponudbe od-
dati v oglašni oddelk pod »Za-
zidljivo« 4660

Prodajam voz zapravljen v
dobrem stanju, po ugodni ceni.
Poženik 3, Cerklje 4661

Prodajam radio »Soča« po ugodni
ceni. Jocič, Stritarjeva 1, Kranj
4662

Prodajam plug obračalnik »Ebe-
hart«. Klanec 45, Komendo 4663

Prodajam motorno kolo Zündapp
s prikolico 750 ccm. — Naslov v
oglašnem oddelku 4664

Prodajam gumi voz, 16-colski,
3000 kilogramov nosilnosti. Vo-
povlje 13, Golnik 4665

Prodajam dobro ohranjene moške
obleke, usnjen plašč in krombi
suknje. Naslov v ogl. odd. 4666

Kupim kletko za papigo. Naslov
v oglašnem oddelku 4667

Kupim kovaško rešo. Naslov v
oglašnem oddelku 4668

Iščem žensko, najraje upokoje-
no, ki bi v dopoldanskih urah pa-
zila na dojenčka. Naslov v oglaš-
nem oddelku 4669

Gradis išče za gradilišče Kranj,
Kolodvorska 1, več kvalificiranih
tesarjev. Plača in terenski dodatek
po tarifnem pravilniku. Hrana in
samsko stanovanje preskrbljeno.
4670

Gospodinjstvo pomočnico, naj-
raje začetnico, k 3-članski družini
za takoj kmalu iščem. Naslov v
oglašnem oddelku 4671

Službo dobi nekvalificiran dela-
vec v špecerijski trgovini. — Po
možnosti prost vojaščine. Trgovsko
podjetje »Oskrb«, Kranj 4672

Gospodinjstvo pomočnico ali po-
strežnico sprejem. — Naslov v
oglašnem odd. pod »6000« 4673

Za prazno sobo nudim 25.000 din
nagrade, v Kranju ali okolici. —
Naslov v oglašnem oddelku 4674

Žensko kolo, športno, znamke
»Rog«, rdeče, popolnoma novo,
dobi za 20.000 din, tisti, ki mi v
Kranju preskrbi enosobno stanova-
nje ali večjo sobo — takoj. Po-
nudbe pošljite v oglašni oddelk
pod »Ugodna prilika« 4675

Preključujem, kar sem govoril o
Luciji Zorč. Aleksander Ciglič,
Kranj 4676

Na poti Cerkljanska Dobra-
va, Zalog, Glinje, Poženik sem
izgubil usnjeno vrečko s tremi
ključi in nožičem. Oddati proti
nagradi. Dr. Bežek, Kranj. 4677

Prodajam zavrne bobne z
obročji, gumami in rezervnim
obročem za gumi voz. Ogled sa-
mo popoldne pri Francu Zupa-
nu, Kidričeva 29, Kranj. 4678

Stedilnik, prostostoječ, dobro
ohranjen, zelo poceni prodajam.
Savnik, Kranj, Gregorčičeva
št. 12. 4679

Prodajam motor »Beneli« 250
ccm. Zg. Bitnje 14. 4680

Motorno kolo 98 ccm v od-
ličnem stanju zelo ugodno pro-
dam. Mencinger Frančiška, Bo-
hinjska Bistrica št. 8. 4681

Motorno kolo »Ardie« RZ 200
ccm v brezhibnem stanju ugod-
no prodajam. Vovk, Česnjica 15,
Podnart. 4682

Horex Regino ugodno pro-
dam. Ogled vsak dan ob 15. do
18. ure v Ljubljani, Ulica Moše
Pijade 41, dvorišče, levo. 4683

Želim spoznati moškega sred-
njih let, poštenega, lahko tudi
z enim otrokom. Slika zažele-
na. Naslov v ogl. oddelku. 4684

Učitelja italijanskega jezika
v Kranju začetnika. Naslov v
oglašnem oddelku. 4685

Trgovsko podjetje »HRANA«,
Kranj, prodajalna Hranja v
Kranju, Maistrov trg št. 13 —
sprejme mlajšega, šole prostega,
nekvalificiranega delavca za
non-stop prodajalno. 4686

Iščem žensko, ki bi pazila
otroka v dopoldanskih urah. —
Ostalo po dogovoru. Naslov v
oglašnem oddelku. 4687

Katera mlajša upokojenka bi
šla čez zimo za pomoč k go-
renjski družini v Maribor. Nu-
dim plačilo in sobo v komfor-
nem stanovanju. Ponudbe na
Ahačič Mija, Pristava 15, pošta
Križe. 4688

Gostilna pri »Zlati Ribi« v
Kranju išče sposobno nataka-
rico za honorarno zaposlitev.
4689

GLEDALIŠČE

RAZPIS
GLEDALIŠKEGA ABONMAJA
NA JESENICAH

Gledališki abonma za sezono
1959/60 za naslednje abonmaje:
Red premierski — sobota zvečer.

POJASNILO

V zadnji številki »Glasu Go-
renjske« je na oglašni strani
prišlo do neljube pomote, ki jo
je zakrivil tiskarski škrat. —
Prva vrstica drugega oglasa
Zdravstvenega doma (v okviru)
je bila namreč zamenjana s
prvo vrstico tretjega oglasa,
kar je smisel oglasa popolnoma
spremenilo. Oglas se pravilno
glasi tako, kot ga objavljamo
danes.

ZAHVALA

Ob smrti naše ljubljene mame, žene
MALČI KAVČIČ

se toplo zahvaljujemo vsem znan-
cem, prijateljem in soročnikom, ki so ji darovali vence, jo spremlili
na zadnji poti in nam izrazili sožalje. Posebno se
zahvaljujemo dr. Hribniku, ki jo je toliko časa
zadržal med nami, in gospodu župniku za prijazne
zadnje besede.

Polica, dne 8. oktobra 1959

Zalujoči: mož Rudi, hčerka Olga in sin Rudi

Po težkem trpljenju je v 70. letu starosti umrla naša
ljuba zлата mama

JERCA ARNEŽ, roj. KLEINDIENST

Pogreb bo v petek ob 3. uri popoldan na pokopališču
Kovor pri Trziču.

Kranj, Višočje pri Brezjah, Sv. Neža pri Brezjah, Bo-
rovlje pri Celovcu in Zelezniški.

Zalujoči: mož Valentin, otroci: Jože, Tin-
ca, Mica, Francka, Jerca, Kati in An-
gelca z družinami.

Red nedelja — zvečer.

Red nedelja — popoldne za oko-
lico.

Red petek — zvečer.

Red mladinski — popoldne ali

zvečer med tednom.

Cena abonmaja za sedež je 540,
420 in 340. Za red mladinski so

se posebej znižane cene.
Za vse abonmaje bo uprizarje-
nih najmanj 8 premier. Abonma

je plačljiv v dveh obrokih.
Abonentske vstopnice lahko
dvignete vsak dan v gledališki

pisarni od 10. do 14. ure ali naro-
čite na telefon 200.
Posebej opozarjamo vse obisko-
valce na nov abonma Red nedelja

popoldne, ki je namenjen pred-
vsem okoliškim prebivalcem.

KINO

»SVOBODA«, Stražišče: dne
9. oktobra ob 18. in 20. uri nem-
ško-jugoslovanski barvni film
»DALMATINSKA SVATBA«; —
10. oktobra ob 18. in 20. uri Pi-
sani spored, barvne risanke v
cinemascope; 11. oktobra ob 10.
uri ameriški film »TARZANO-
VA JEZA«, ob 14. uri Pisani
spored, barvne risanke v cine-
mascope; ob 16. in 20. uri
ameriški barvni cinemascope film
»VELIKA BIKOBORBA«.

»TRIGLAV«, Primskovo: dne
10. oktobra ob 16. uri Pisani
spored, premiera barvnih risa-
nih filmov v cinemascope; ob
18. in 20. uri ameriški barvni
cinemascope film »VELIKA
BIKOBORBA«, ob 22. uri pre-
miera ameriškega barvnega fil-
ma »VALENTINO«; 11. oktobra
ob 10. uri Pisani spored, barvne
risanke v cinemascope; ob 13.
uri nem.-jugoslovanski barvni
film »DALMATINSKA SVAT-
BA«, ob 15., 17., 19. in 21. uri
ameriški barvni film »VALEN-
TINO«.

Naklo: 10. oktobra ob 19. uri
ameriški barvni film »VALEN-
TINO«; 11. oktobra ob 15., 17.
19. uri nem.-jugoslovanski bar-
vni film »DALMATINSKA
SVATBA«.

»KRVAVEC«, Cerklje: 10. ok-
tobra ob 20. uri ter 11. oktobra
ob 14. uri ameriški film »TAR-
ZANOVA JEZA«; 11. oktobra
ob 16., 18. in 20. uri italijanski
barv. cinemascope film »LE-
PA MLINARICA«.

Bled: 9. do 11. oktobra ameriški
barvni film »JEZDILI SO NA ZA-
PAD« — predstava v petek ob
20. uri, v soboto ob 17. in 20. uri,
v nedeljo pa ob 10., 15., 18. in
20. uri.

Radovljica: 9. oktobra ob 18. in
20. uri francoski film »NOC NAD
PARIZOM«; 10. in 11. oktobra
ameriški barvni cinemascope film
»VIDELI SE BOMO V LOS VE-
GASU« — predstava v soboto ob
20. uri, v nedeljo pa ob 16., 18.
in 20. uri.

Ljubno: 10. in 11. oktobra ame-
riški barvni film »ZGODBA O
GLENU MULLERJU« — predstava
v soboto ob 20. uri, v nedeljo pa
ob 16. in 18. uri.

»SORA«, Škofja Loka: 9. do 11.
oktobra jugoslovansko-italijanski
cinemascope film »NEVIHTA«.
»DOM«, Sovodnje: 10. in 11. ok-
tobra japonski film »HAY VA« —
predstava v soboto ob 20. uri, v
nedeljo pa ob 16. uri.

Ziri: 10. in 11. oktobra ameriški
film »GOSPODAR BALANTERA«
— predstava v soboto ob 20. uri,
v nedeljo pa ob 15. in 19.30.

Uspela anketa Občinskega
sindikalnega sveta Kranj

(Nadaljevanje s 3. strani)

investicije v letu 1960 realizirali.

15. Ureditev naravnega kopališča
pri »Ovčanu« bi morala biti že v
letošnjem programu. Vendar za
tako ureditev še ni projektov. —
Sploh pa je vprašanje, kako na
tem delu strugo Kokre poglobiti,
da bo primerna za kopanje in pla-
vanje. Prodornost hudočnika je
tolikšna, da poglobitev ali za-
zlitve ne nudijo tega, kar si želi-
mo. Ta investicija terja tehnične
proučitve in bo že zaradi tega pre-
ložena na kasnejši termin.

16. Oskrbovalni centri so prišli
še na 16. mesto. Vendar je grad-
nja takega objekta za Stražišče
več kot potrebna in jo bomo mo-
rali izvršiti že leta 1960. Načrti za
to gradnjo obstajajo, in je v tem
pogledu dana vsa možnost za rea-
lizacijo tega, kar lani nismo uspeli
napraviti.

17. Uslužnostno podjetje za kr-
panje in likanje je predvideno v
stavbi sedanje javne pralnice v
mestu. — Po izselitvi strank iz te
stavbe bo stanovanjska skupnost
terena »Center« to tudi napravila.
Če bi uspeli izseliti stranke, bi
bilo to že letos urejeno.

18. Gradnja trgovskega centra v
mestu ja padla na zadnje mesto.
Tudi ni še nobenih izgledov, da

bi z gradnjo takega centra pričeli,
ker je vezano na rušenje vseh ob-
jektov za domom JLA in trgovino
»Slovenija-sport«, a v končni fazi
tudi tiskarne in objekta Električ-
nega podjetja. Izgradnja takega
trgovskega centra bo ruina in je
pravilno, da o tem začnemo res-
neje razpravljati. To investicijo
bomo morali najprej rešiti z urba-
nističnega vidika. Za tem bo
možno šele govoriti o načrtih in
načinu financiranja.

S tem sem skopo povedal, kako
je možno upoštevati vrstni red an-
kete. Taka obrazložitev je potrebna
in v upam, da jo bodo anketa-
ranci upoštevali. Pri tem bi opo-
zoril še na nekaj. V anketi nave-
deni objekti imajo skupno investicijo
vrednost približno 900
milijonov din. Pri tem pa še niso
upoštevane velike potrebe asfal-
tiranja cest, novega telefonskega
omrežja, javne razsvetljave, spo-
menika Zveze borcev itd. Torej je
za leto 1960 realno računati na del
teh objektov. Obseg investicij pa
je odvisen od kreditov, sredstev
občinskega proračuna, zlasti pa od
prispevkov in pomoči naših gospo-
darskih organizacij. Tako kot le-
tos, menim, da nam tudi v prihod-
nje podjetja pri uresničevanju te-
ga programa lahko največ poma-
gajo.

„Prodajam odvišna osnovna sredstva ...“

(POST SCRIPTUM)

Mejduš, človek se kar zgro-
zi, ko pogleda oglašno stran
dnevnega časopisa, in vidi, kaj
vse ljudje prodajajo, kupujejo,
zamenjujejo, iščejo, ponujajo
in tako dalje, in tako dalje. —
Človekova domišljija res ne po-
zna meja!

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob
5.05, 6., 7., 10., 13., 15., 17., 22.,
23. in 24. uri ter radijski dnevnik
ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05,
7., 13., 15., 22., 23. in 24. uri ter
ob 19.30 radijski dnevnik.

PETEK, 9. OKTOBRA

8.05 Iz albuma popularnih orke-
stralnih melodij; 9.00 Naš podli-
stek — Dwight Eisenhower; Prvič
v SZ; 10.10 Arie iz oper Giachi-
na Rossinija; 10.35 Stari in novi
ritmi; 11.00 Domača komorna gla-
ba; 11.30 Družina in dom; 12.00
InoPeriški: Balkanske pitoreske;
12.15 Kmetijski nasveti — ing.
Mirko Šušteršič: Gozdna strelja
in streljanje; 13.30 Chopin v polo-
nezhah in mazurkah; 14.55 Samo-
borske popevke; 14.55 Zorko Pre-
lovec: Nageljni rdeči; 15.40 Iz sve-
tovalne književnosti — Maksim
Gorki: Nekaj pokvarjenih trenut-
kov; 16.00 Petkov koncert ob šti-
rih; 17.10 Razgovori z volivci;
18.00 Človek in zdravje; 18.30 Iz
naših kolektivov; 20.00 Godalni an-
sambel Borut Lesjaka; 20.15 Te-
denski zunanje-politični pregled;
20.30 Mozartovi koncerti — I. od-
daja; 21.15 Oddaja o morju in
pomorsčakih; 22.30 Nočni operni
koncert.

SOBOTA, 10. OKTOBRA

8.05 Iz zabavno-glasbenega arhi-
va; 9.30 Pri čeških mojstrih so-
listične glasbe; 10.30 Klavir v
ritmu; 11.00 Anton Lajovic: Capri-
ce; 11.30 Pionirski tednik; 12.00
Alpski zvoki; 12.15 Kmetijski na-
sveti — Lojze Jakopič: Varstvo
otrok na vasi; 12.45 Zabavni or-
kester RTV Ljubljana p. v. Wil-
helma Dumke; 13.30 Nepozabne
arije; 14.25 Zanimivosti iz znano-
sti in tehnike; 15.40 Na platnu
smo videli; 16.00 Slovenska pe-
sem od romantike do danes I. —
Janko Ravnik; 16.30 Za prijetno
razpoloženje; 17.10 Glasbena kri-
žanka št. 12; 18.00 Jezikovni pogo-
vori; 18.45 Okno v svet; 20.00
Spoznajmo svet in domovino;

NEDELJA, 11. OKTOBRA

8.00 Mladinska radijska igra —
Aleksander Popovič: Rdeči Arhi-
med; 9.00 Zabavna matineja; 10.00
Se pomnite tovariši... Ladislav
Kiauta: Spopad; 10.30 Zbori in sa-
mospevi s tematiko iz NOB; 11.00
Pri zabavnem orkestru RTV Ljub-
ljana; 11.30 Ernest Petrin: Mladost
ob Moravi in Vardarju (reportaža);
13.30 Za našo vas; 15.15 Rezervi-
rano za prenos nogometne tekme
Jugoslavija: Madžarska; 17.00 Ope-
retne uverture; 18.45 15 minut z
Zadovoljnimi Kranjci; 21.00 Obisk
pri Karlu Pahorju; 22.15 Igramo
vam za ples; 23.10 Pojeta Catarina
Valente in Pat Boone; 23.30 Bela
Bartok: Divertimento za godalni
orkester.

In še enkrat:
P.s., št. 2: Vse kraje naše
Gorenjske sem že tako temelji-
to »prepuca«, da so se ljudje
končno — žal — le poboljšali.
In zdaj, na zimo, ko bi najbolj
potreboval tečne hrane, mi jo
je zmanjkalo. Vseposod sem
vtikal svoj nos — pa nikjer nič!
No, in končno sem doma, tako
rekoč pod nosom, nekaj odkril.
In nataknil na bodice! Malo jih
bom slišal, pa nič za to! Konec
koncev moram tudi jaz živeti!
— Tole vam pa povem samo na
uho: tudi jaz sem bil intere-
sent...

Zalosten in vesel, vse obe-
nem, Vas pozdravljam!

BODIČAR

POZIV

Na podlagi čl. 18 Tarifnega pravilnika pozivamo vse ose-
be, ki so bile v letu 1958 v rednem delovnem razmerju s
podjetjem ISKRA, da v roku 3 mesecev od dneva te objave
dvignejo osebni dohodek nad tarifno postavko po zaključnem
računu za leto 1958. Upravičenci naj se zglase v blagajni
podjetja osebno ali po pooblaščenju, ki se mora izkazati s
pismenim pooblastilom, lastnoročno podpisanim po pooblastite-
lju - upravičencu, ali pa naj upravi podjetja sporoče svoj se-
danji naslov z navedbo zadnje pošte. — Po preteku navede-
nega roka v skladu s predpisi tarifnega pravilnika podjetja
kakovostnih koli zahtevkov ne bomo upoštevali.

Upravni odbor za napredek gospodinjstva — Kranj raz-
pisuje naslednja delovna mesta:

UPRAVNIKA

Pogoji: višja gospodinjstva šola s triletno prakso ali učiteljska šola oziroma ekonomska šola z desetletno prakso.

ADMINISTRATORJA za samostojno vodenje knjigovod-
skih in administrativnih poslov.

Pogoji: ekonomska srednja šola ali nepopolna srednja šola z desetletno prakso.

Nastop službe takoj. Interesenti naj vložijo svoje prošnje
na Upravni odbor Zavoda za napredek gospodinjstva — Kranj
z opisom dosedanje zaposlitve in izobrazbe.

Upravni odbor Zdravstvenega doma Kranj razpisuje na
podlagi 25. in 27. člena temeljnega zakona o štipendijah na-
slednje štipendije:

- 1 PSIHOLOGA
- 1 GINEKOLOGA
- 1 ZOBOTEHNIKA
- 2 OTROŠKI NEGOVALKI
- 1 MEDICINSKO SESTRO

Pravilno kolkovane prošnje z življenjepisom, potrdilo o
davčnem predpisu, potrdilo SZDL, potrdilo o vpisu v šolo in
zadnje šolsko sprave pošljite upravi Zdravstvenega doma
Kranj.

Zdravstveni dom Kranj išče samske sobe za zdravstvene
uslužbenke (medicinske sestre, babice, bolničarke in zobne
asistentke) v Kranju ali bližnji okolici. Samska soba za babico
je zaželen v Stražišču ali v vaseh na desnem bregu Save.
Ponudbe pošljite upravi Zdravstvenega doma Kranj.

Zdravstveni dom Kranj prodaja odvišna osnovna sredstva,
zaradi preselitve v nove prostore: rabljene pisarniške mize,
omare in stole ter dva stara kotla za centralno kurjavo.
Interesenti naj se zglasijo v upravi Zdravstvenega doma
Kranj.

40 let jeseniške „Svobode“

Izobraževanje - glavni smoter naše kulturne politike

Letos mineva štirideset let, kar je bilo na Jesenicah leta 1919 ustanovljeno delavsko prosvetno društvo »Svoboda«. Napredne delavske sile na Jesenicah so takoj ob ustanovitvi kraljevine uvidele nujno potrebo po formiranju delavskega društva, ki bi vzgajalo delavske množice v napredni socialistični ideji, zlasti še, ker so delavsko enotnost razbijale različne desničarske stranke. »Svoboda« je s širokim delovnim programom močno zaživela, z umikom KPJ v ilegalo pa postala zatočišče vsem komunistom, žarišče njihovih bojev za delavske pravice in šole za nove revolucionarne kadre.

Naj omenimo samo nekatere, ki so se izsolali prav v jeseniški »Svobodi« v predane komuniste in borce za socializem: bratje Stražarji, narodni heroj Jože Gregorič in proletarški pisatelj Tone Čufar. Razumljivo je, da je taka »Svoboda« bila trn v peti ne samo protiljudskemu režimu, temveč tudi desničarskim socialdemokratom, ki so si pridobili vpliv tudi v ljubljanski centrali »Svobode«. Konflikto so bili neizbežni in višek je predstavljala uprizoritev Čufarjeve drame »Polom« na jeseniškem delavskem odru. Jeseniška »Svoboda« je bila izključena iz centrale in z njo vse »Svobode«, ki so se postavile na njeno stran.

Nameni kompromisarskega desničarstva v delavskem gibanju so se do kraja razgalili ob veličastnem shodu »Svoboda« leta 1934 v Celju, ko so po njem bile »Svobode« sploh prepovedane. Toda jeseniški delavci so že čez nekaj mesecev ustanovili novo društvo »Vzajemnost«, ki je nadaljevala s prosvetno in politično dejavnostjo bivše »Svobode«. Režimu ni preostalo drugega, kot da s terorjem onemogoči delo naprednega delavskega društva. Vrsta najuglednejših svobodašev je morala v zapore, drugi, odpuščeni iz Zelenarne, so si morali iskati kruha drugod, nekaj pa se jih je odzvalo klicu španske revolucije. Kljub temu je »Vzajemnost« vse do razsula Jugoslavije združevala najnaprednejše delavce in komuniste v skupnem boju proti ljudskemu režimu in petokolonskemu kapitalizmu, z letom 1941 pa v borbi proti okupatorju.

Po osvoboditvi je v novih pogojih, toda z nič manjšimi zahtevami delo »Svobode« nadaljevalo SKUD »Tone Čufar« oziroma zdaj DPD »Svoboda«. Široko in pestro zasnovano delo DPD »Svoboda« na Jesenicah so v zadnjem času nekoliko hromili neprimerni prostori, novozgrajeni dom, ki ga bodo začeli v kratkem graditi, pa bo omogočil še bogatejšo sadovo pri kulturno-prosvetnem, političnem in vzgojnem delu delovnih ljudi.

Na čim svečanejšo proslavo pomembnega jubileja jeseniške »Svobode«, ki je združena tudi z 80. obletnico obstoja železarske godbe in priča o nešteti bojih, žrtvah in zmagah jeseniškega proletariata, se jeseniški Svobodaši vneto pripravljajo. Proslava bo v okviru proslav 40-letnice ZKJ in SKOJ in se bo začela s svečano akademijo v soboto, 10. t. m. v Čufarjevem gledališču. V naslednjem tednu se bodo izvrstila: zborovanje prosvetnih delavcev in Svobodašev vse občine in samostojne pravedite posameznih odsekov »Svobode«, kulturni teden pa v soboto, 17. oktobra zaključen s tovariškim večerom v Delavskem domu. V okviru proslav 40-letnice ZKJ in SKOJ in se bo začela s svečano akademijo v soboto, 10. t. m. v Čufarjevem gledališču tudi ljubljanska Opera z uprizoritvijo »Don Pasquale«.

Lep in pomemben jubilej jeseniške »Svobode« bo pri vedno večjih nalogah naših delavskih prosvetnih društev, prav gotovo nova spodbuda za še uspešnejše delo jeseniške »Svobode« pri oblikovanju kulturno-politične zavesti železarskih Jesenic.

-nj-

Program, ki obeta Jeseniška Svoboda pred novo sezono

Z letošnjo sezono stopajo vsa kulturno-prosvetna društva v novo obdobje, kajti glavni smoter njihovega dela bo izobraževanje. Te odgovorne naloge se je resno lotila tudi Svoboda »Tone Čufar« na Jesenicah, ki je formirala posebno komisijo, imenovano »Komisija za kulturno-družbeno življenje«. Komisija, ki jo tvorijo strokovnjaki s področja književnosti, dramske, glasbene, likovne umetnosti in ostalih vej kulturne dejavnosti, bo pričela z izobraževanjem aktivnih članov vseh panog kulturno-prosvetne dejavnosti. V ta namen nameravajo prirediti klubske večere. Za splošno izobraževanje članstva pa bo organizirala ciklus kulturnih prireditev, ki bodo prikazovali razvoj kulturnega dela od njegovega začetka do danes.

Prva taka prireditev bo že konec tega meseca. Z njo bo prikazano začetno stanje in sedanja raven mislija, ki jo tvorijo strokovnjaki s področja književnosti, dramske, glasbene, likovne umetnosti in ostalih vej kulturne dejavnosti, bo pričela z izobraževanjem aktivnih članov vseh panog kulturno-prosvetne dejavnosti. V ta namen nameravajo prirediti klubske večere. Za splošno izobraževanje članstva pa bo organizirala ciklus kulturnih prireditev, ki bodo prikazovali razvoj kulturnega dela od njegovega začetka do danes.

Sestav komisije in začetno delo kaže, da bo komisija zahtevni nalogi kos.

Učitelji - pevci so se sestali

Učitelji - pevci so se sestali

Z nastopom novega šolskega leta je pričel z delom tudi okrajni učiteljski pevski zbor »Stane Zagorac« Kranj. Za sezono 1959/60 so sestavili obsežen program. Že v oktobru bodo sodelovali s koncertom pri otvoritvi šole v Križah na Gorenjskem. Če bo jesen lepa, nameravajo obiskati Poljane in parizansko vasico Javorje nad Skofjo Loko. V prvomajskih počitnicah pa bodo obiskali kraje Aleksandrovac, Titovo Učice in Valjevo.

Kulturne IVERI

● V ponedeljek se je v Sarajevu začelo posvetovanje konservatorjev Jugoslavije. Tega srečanja se je udeležilo več kot 100 delegatov — predstavnikov združenj, muzejev, konservatorskih zavodov in podobnih ustanov. Na posvetovanju obravnavajo zakon o zaščiti kulturnih spomenikov. Ob tej priložnosti bodo udeleženci posvetovanja prebrali tudi več referatov.

● 12. oktobra bo v Zagrebu zaključeno tekmovanje mladih glasbenih umetnikov Jugoslavije. Na tekmovanju sodeluje 71 kandidatov — pretežno gojencev glasbenih akademij. Tekmovanja se je udeležilo tudi 20 kandidatov iz Slovenije. Za najboljši uspeh na tekmovanju so predvidene v vsaki disciplini tudi po tri nagrade po 50, 30 in 20.000 dinarjev. Nagradencem bodo omogočili, da bodo priredili koncerte v večjih mestih pri nas in da se bodo udeležili mednarodnih tekmovanj mladih glasbenikov.

● Dubrovniška občina je odstopila sarajevskemu podjetju »Sarajvo-film« staro dubrovniško trdnjavo Revelin za pet let. Podjetje bo v trdnjavi uredilo svoj filmski studio, v katerem bodo snemali zunanje posnetke dokumentarnih, umetniških in drugih filmov.

Izobraževanje odraslih, ki smo ga do nedavnega obravnavali zgolj kot domeno naših prosvetnih društev in nekaterih organizacij, je dobilo organizacijsko trdno obliko. Prišli smo se namreč cilju, da osnujemo v sleherni občini Delavsko oziroma Ljudsko univerzo. Če upoštevamo, da nas od dneva, ko se je ta pobuda izoblikovala do sedanjih oblik, ne loči posebno dolgo obdobje, tedaj smemo brez pomisleka trditi, da smo dosegli lepe uspehe.

Do konca preteklega meseca je bilo v LR Sloveniji osnovano 40 Delavskih univerz, le-tim pa se bo v bližnji prihodnosti pridružilo še 23. Ob tej ugotovitvi nas bo predvsem zanimalo, kako poteka ustanavljanje teh izobraževalnih teles v kranjskem okraju. V nadaljevanju povzemamo nekatere drobce iz razgovora s predsednico ideološke komisije OK ZKS Smiljo Gostiševu.

Začetek je spodbuden, zlasti če upoštevamo, da smo bili prav pri osvajanju te oblike dela v preteklosti razmeroma togi. V okraju smo do sedaj osnovali štiri Delavske univerze, in sicer v Bohinju, Skofji Loki, Radovljici in na Jesenicah, po ostalih občinah pa bodo osnovane v bližnji prihodnosti.

Povsem razumljivo pa je, da bodo ustanavljanje, še bolj pa delovanje Delavskih oziroma Ljudskih univerz v prvi fazi obstoja spremljale najrazličnejše težave. Te bodo toliko večje, kolikor manjše uspehe so zabeležile posamezne občine na

področju izobraževanja v zadnjih letih. Kakšni so bili ti uspehi v preteklem obdobju, je težko reči. Izobraževanje je bilo preveč stihijno, razdrobljeno in nekoordinirano, zategadelj tudi podatki, kolikor jih je na razpolago, ne posredujejo realne slike. Sicer pa izobraževalnega dela, ki je pred časom zaživelo v okviru izobraževalnih centrov po posameznih občinah, ne kaže povsem razvrednotiti. V občinah Jesenice, Bohinj, Radovljica in Skofja Loka so ti izobraževalni centri z dokaj smotnim programom v marsičem opravičili svoj obstoj. Te trditve pa ne kaže posploševati. Kranjska občina je namreč povsem razočarala. Vzrokov za to je več, del krivde za neuspehe v izobraževanju pa gre na račun premajhnega razumevanja zainteresiranih.

Na vprašanje — Kdaj so po posameznih občinah v kranjskem okraju začeli ustanavljati Delavske univerze, je tovarišica Gostiševa odgovorila:

»Naloga — ustanavljati Delavske univerze po občinah — se je dokončno izoblikovala letos maja na plenumu Okrajnega odbora SZDL Kranj. Izvedba je bila zaupana občinskemu odboru Socialistične zveze. Vzporedno s tem pa se je pojavilo dvojno vprašanje: vsebina izobraževanja — profesionalni kadri.

Predvsem moramo doumeti dejstvo, da gre za povsem novo vlogo Delavskih univerz, ki je tesno pogojena z vsebino izobraževanja in ki nima nikakršne sorodnosti s kulturnega dela. Vmesni razvoj na polju književnosti, drame, poezije, proze, glasbe, likovne umetnosti in folklorne pa bodo prikazali v ciklusu nadaljnjih večernih prireditev. Ta ciklus prireditev bo povezan z bogato razpravo, ki ji bodo skušali vtisniti tudi prizvok družabnosti. Novo formirana komisija za kulturno in družabno življenje pri jeseniški Svobodi se zaveda težavnih nalog, to je preusmeritve sedanjega dela v izobraževanje. Sestav komisije in začetno delo kaže, da bo komisija zahtevni nalogi kos.

U.

tradijami starih delavskih univerz ali celo predvojne »prosvetljevanja«. Zato je trenutno najpomembnejša naloga in hkrati izhodišče nadaljnjega dela — sestava upravnih odborov Delavskih oziroma Ljudskih univerz, ki bodo sposobne sestaviti sodobne okvirne programe. Predvsem pa morajo biti ti programi odraz potreb v posamezni občini, ali določeneje povedano: približati se morajo stvarnosti in problemom, ki tarejo delavca-upravljavca.

Sam programi pa bodo z ozirom na vsebinsko plat razvrščeni v naslednje vrste: ideološko-politično izobraževanje, družbeno-ekonomsko ter strokovno in poljudno znanstveno izobraževanje. Potem ko bodo ti programi sestavljeni, jih bodo upravni odbori Delavskih univerz skupno z raznimi organizacijami, društvi in podjetji pregledali in jih po potrebi dopolnili z novimi predlogi.

Poseben problem, ki ga ne kaže podcenjevati, je zagotovitev primernih predavateljev. Ta zadrega utegne biti zlasti očitna v manjših občinah (Bohinj, Zeleniki). Obstoji namreč nevarnost, da utegne pomanjkanje predavateljev močno vplivati tudi na uresničevanje programa. Državljanom bodo pač nudili tista predavanja, za katera bodo po naključju našli predavatelje. Nadejamo pa se lahko, da bo moč tudi te težave premostiti s sodelovanjem in pomočjo bolj razvitih občin. Znatno pomoč, zlasti z nasveti in programi, nam nudi tudi ljubljanska Delavska univerza, ki se je s svojim desetletnim delom priborila do pomembnih izkušenj.

Z vsebinsko plătjo, pa čeprav bodo programi sestavljeni še tako smotno, problematika izobraževanja ne bo rešena. Gre tudi za materialno osnovo, brez katere si uspešnega izobraževanja ne moremo zamisljati. — V ilustraciji: lani so občinski ljudski odbori namenili izobraževanju v vsem kranjskem okraju le 4.285.000 dinarjev. Razumljivo je, da s tako skromno odmerjenimi sredstvi ni moč delati čudežev. Vsekakor pa bodo morali biti občinski ljudski odbori letos, ko je izobraževanju zaupana povsem nova vloga, Delavskim univerzam kot prosvetnim ustanovam s samostojnim financiranjem pri sprejemanju občinskih proračunov za leto 1960, bolj naklonjeni. Upoštevati je treba resnico, da izobraževanje obrodi le tedaj,

kadar mu nudimo z ostalimi pogoji tudi primerno materialno osnovo.

In kakšne so ostale naloge, če hočete tudi dolžnosti Delavskih univerz? Razen izobraževanja v svojem okviru bodo morale Delavske univerze poiskati kar najtesnejše stike z izobraževalnimi centri po podjetjih ter s Svobodami.

Z nastankom Delavskih univerz dobivajo prav Svobode svojo končno vlogo, ki se odraža v njihovem idejnem in političnem vplivu na državljane. — Vsekakor pa se bodo morale Svobode intenzivno usmeriti na doslej zanemarjeno področje splošne kulturne vzgoje, posredovanja kulturnih dobrin širokim množicam in oblikovanja zdravega razvedrila in kulturne zabave. Med te nove oblike sodi osnavljanje klubov v okviru Svobod in prosvetnih društev. Popolnoma zgrešena pa bi bila domneva, da sta s pojavom Delavskih univerz osiromašena vloga in pomen Svobod. Nikakor ne, le vloga prosvetnih društev je dobila določeno podobo.

In še zaključna misel: Delavske univerze se bodo kot nova oblika izobraževalnih teles uveljavile le z dobrim programom, ni pa bojazni, da ne bi državljanje te nove oblike sistematskega in organiziranega izobraževanja vzljubili že ob prvem srečanju.

S. S.

ZA NAŠO KNJIŽNO POLICO GALERIJA ANTIČNIH MOŽ

Pred nekaj leti smo v slovenskem prevodu dobili Plutarhovo ŽIVLJENJE VELIKIH RIMLJANOV. — Tam smo brali v blestečih opisih življenjepisov najpomembnejših osebnosti iz starega Rima, kakor Katona, bratov Grakov, Pompeja in Cezarja. Sedaj smo dobili od istega avtorja še ŽIVLJENJE VELIKIH GRKOV. Ta knjiga je nekako dopolnilo k prvi. V njej srečujemo z enako umetniško nazornostjo oživiljene podobe velikih Grkov, kakor Solona, Temistokla, Perikla, Alkibiada, Pelopida in drugih.

Avtor teh antičnih portretov ni bil zgodovinar, bil je moralist. Na zgodovino gleda kakor na zakladnico, iz katere je jemal, kar se mu je zdelo poučno in pomenljivo. Risal je podobe starih mož, da bi imeli sodobniki v njih ogledalo, katere vrline naj bi posnemali in katerih napak naj bi se ogibali. Plutarhovi ljudje so mojstrsko risane podobe, izluščene iz okolja in zgodovinskega dogajanja. — Njegovi orisi so še dandanes zgodovinsko zanimivo in dragoceno, s plemenitimi mislimi prepleteno branje. Bc

ABONMA MESTNEGA GLEDALIŠČA V KAMNIKU

Ljubljansko Mestno gledališče je za tekočo sezono zagotovilo v Kamniku abonma devetih predstav za kamniško občinstvo in prav toliko za dijaštvo kamniških šol v popoldanskem času. — Prvo tako dvojno gostovanje za popoldanske in večerne abonente bo v petek, 9. t. m. s Priestleyjevo »Stekleno kletko«.

Za naše odre Štiri domače igre ...

Slovenska dramska literatura se je spet pomnožila za štiri nove igralske tekste. Prosvetni servis v Ljubljani jih je namenil za naše gledališke odre.

Komedija Manice Lobnikove JIRGA BUTOLEN ALI TRI DNI DIREKTOR prikazuje zabitega, a častihlepnega terenca Jirga, ki ga zavoljo njegovih zaslug, to je polomij, ki spremljajo vsak njegov službeni korak, postavijo v prvem letu po osvoboditvi njegovi ugledni prijatelji za direktorja tovarne gumbov. Tam napravi precej zmešnjave in čez tri dni ga odstavijo. Smeh zbujajo juna sam in njegova zabitost

ter okolje, ki goji in izkorišča njegovo omejenost in nezmožnost.

Dramski tekst Antona Korrena VOHUNKA 907 obravnava odlično pustovolsko zgodbo iz druge svetovne vojne. Dejanje je napeto in teče v gladkem dialogu. Igra je s vojo živo vohunsko zgodbo, katerih primanjkuje na naših odrih, svoj namen v celoti dosegla. — Je to tipična odrska kriminalka, ki drži gledalca do zadnjega.

— DOBRODOŠLA, MISS AGATA, ki jo je napisal Vlado Novak, je satira na tiste malomeščanske pohlepneže in se-

bičneže, ki so se znali vključiti v našo novo stvarnost, pa so v bistvu ostali tipični predstavniki starega koristoljubja in spletkarstva. Pri pridobivanju osebnih koristi ne poznajo ovir in predsodkov: — prosjajo za ameriške pakete, odpirajo tuja pisma, vdirajo v tuje hiše, ponujajo svoje gostoljubje in prijateljstvo ter ljubezen, klečeplazijo in se vsiljujejo, vse to s končnim namenom, da se dokopljejo do mastnega premoženja ostarele tete Agate iz Amerike.

Četrta igra pa pravzaprav ni novost, ampak je le predelava znane delavske igre Jožeta Moškriča RDEČE ROŽE, ki jo je priredil Heribert Grün.

Za ne preveč zahtevne odre so vse štiri igre zelo uporabne. Prvi dve sta bili nagrajeni na lanskem natečaju Delavskega odra.

S slikarske razstave v Kranju



V mestnem muzeju v Kranju razstavlja te dni svoja dela slikar Rudi Simčič iz Ljubljane. Razstavo tvori okrog 30 barvnih monotipij. Po slikarskih oblikovnih vrednotah in po razmeroma močnem negiraju figurativnosti izražajo dela težnjo po abstraktnosti. Naštete prvine in kompozicije vsklajenih in izbršenih barvnih lis na tonsko docentni podlagi posredujejo občutljivemu obiskovalcu razstave impresiven užitek. Vsekakor pa je slikar Rudi Simčič, ki se to pot v drugo predstavlja kranjskemu občinstvu, temperamenten in ubran kolorist, povsem svojstven v svojem umetniškem snovanju. Razstava bo odprta do 11. oktobra. — Slika: »Žena s konjem« (olje).

družinski pomenki

Z novim letom tudi na Jesenicah Komunalni servis

Sodobna pralnica, likalnica, krpalnica, kemična čistilnica in še kaj

O tem, da Jesenice potrebujejo primerno pralnico, čistilnico in podobno, ni potreba posebej poudarjati. O tem je bilo nešteto razprav. Danes že lahko povemo nekaj več in sicer to, da so razprave našle rodovitna tla; še več, dela so v polnem teku. In kje bo vse to, boste vprašali. V nekdanji meščanski šoli na Jesenicah, v kateri je zadnja leta domovala osnovna šola.

Ze nekaj tednov rohnijo kompresorji, žvenketajo krampi in lopate. Delajo s polno močjo. Danes se že precej vidi. Prizidek, ki ga gradijo na severni strani nekdanje šole, bo v kratkem pod streho, urejujejo kanalizacijo, začeli pa so tudi z notranjimi deli, zlasti z instalacijami. Predsednik iniciativnega odbora za izgradnjo omenjenega servisa, tovarš Lojze Božič nam je povedal, da bo to ena največjih in ena najmodernejših pralnic v Sloveniji. Pa ne le pralnica...

Takole bo videti nov Komunalni servis na Jesenicah. V pritličju, kjer so dozdajali prizidek, bo pralnica za plavo perilo, tako imenovano delovno obleko, naprej bo pralnica za belo perilo, potem sušilnica, likalnica za modro in belo perilo. Preden bo prišlo perilo do skladišča, bo šlo še skozi poseben prostor, kjer ga bodo pregledali, če je dobro oprano, in nato naprej v krpalnico. Pred temi oddelki pa bo prostor za sprejemanje perila, garderoba in sanitarije za uslužbenice. Nasproti pa bo že prevzemnica. Obrati bodo opremljeni z najnovejšimi stroji, tako za pranje kot likanje. Pralni stroji za belo perilo so že na Jesenicah, v tem mesecu pa bodo dospeli še ostali. Likalne naprave pa so naročili na zagrebškem velesejmu.

Računi projekta kažejo, da bo v pralnici mogoče v enem letu oprati in urediti okoli 210.000 kilogramov perila. Stroji bodo zmogli okoli 350 kilogramov v osmih urah, če bo potrebno pa še mnogo več.

Prav gotovo bo v zvezi s tem bralce zanimalo tudi to, kako bo s cenami uslug. Po sedanjih kalkulacijah bo cena za kilogram opranega perila okoli 70 dinarjev. Če pa bo dobra organizacija dela in razumevanje v železarni za odpadno paro in podobne stvari, bo cena še nižja. Skupni stroški izgradnje Komunalnega servisa bodo znašali okoli 40 milijonov, za gradbeno dela bodo porabili blizu 12 milijonov, za instalacije 10,5 milijona in za opremo skoraj 17 milijonov dinarjev. V servisu bo zaposlenih 27 oseb. Imel bo tudi svoj poltovoren avtomobil za razvažanje in dovažanje perila. Dohodek servisa pa je predviden na okoli 17 milijonov letno.

Pa stopimo še za nadstropje višje in si oglejmo, kaj bo tam. V tem delu bosta dva »gospodinja«. V

severnem delu trakta s prizidkom bodo prostori za Gospodinjstvo izobraževalni center, v drugem delu pa za sodobno kemično čistilnico perila in obleke. Stroj za kemično čiščenje so kupili na zagrebškem velesejmu in je najnovejšega tipa. S tem bo prav gotovo odrešena skrb mnogih Jesenčanov, ki so se doslej posluževali čistilnic v Radovljici, Kranju in celo v Ljubljani.

Dosedanji prostori Gospodinjstva centra niso ustrezali potrebam in so ovirali razvoj, oziroma dejavnost ženskih društev. V novih prostorih — imeli jih bodo pet — se bo ta dejavnost lahko hitreje

razvijala in bo koristila širšemu krogu žena in deklet. Tu bo učilnica, ki bo hkrati služila demonstracijam, nadalje prostor za nauk o stanovanjski opremitvi, ki bo za to primerno opremljen. Tečajnice se bodo v tem prostoru spoznale s pravilnim pospravljanjem, z uporabljanjem pohištva itd. Tretji prostor bo služil praktičnemu pouku prehrane, potem bo še posvečevalnica in šivalnica itd.

Tudi v drugem delu stavbe, starem prizidku, bodo preuredili prostore. Dosedanjo učilnico in stanovanja bodo nadzidali za kopalnice, telovadnico pa bo služila še vedno za potrebe telesne vzgoje. -k

Na Pomožni šoli v Kranju

Tiho in skromno delajo štirje prosvetni delavci na pomožni šoli v Kranju in Strazišču, katerim je zaupano 61 otrok, ki so potrebni posebnega šolanja.

Cepraj je bila Pomožna šola v Kranju osamosvojena že leta 1955, še sedaj marsikdo ne ve za njen obstoj ali napačno pojmuje naloge

in cilje te šole. — Prav je, če bi ljudje vedeli kaj več o skritem, a težkem delu defektologov in učiteljev, ki poučujejo na Pomožni šoli in o otrokih, ki to šolo obiskujejo.

Srečni in nasmejani prihajajo ti otroci v preskromne prostore dvosobnega stanovanja v stavbi na križišču ceste Staneta Žagarja in Gregorčičeve ulice.

Pomožna šola sprejema otroke, katerih duševni razvoj zaostaja za razvojem zdravega otroka. Vzrok nezadostno in pomanjkljivo razvitega intelekta ter emocionalnih je lahko dednost, prebolela akutna možganska vnetja (meningitis), encefalitis, škrlatinka, davica, ošpice, mumps, alkoholizem roditeljev, poškodbe in padci na glavo, težko življenje matere v času nosečnosti itd.

Napačno je mnenje mnogih ljudi, ki trdijo, da obiskujejo pomožno šolo »neumni« otroci. Nestrokovnjak malokdaj oziroma v izjemnih primerih ve, da so ti otroci nezadostno duševno razviti. Nesposobni so starši, ki se zaradi svojega osebnega ugleda branijo pošiljati otroka v pomožno šolo. Verjetno se ne zavedajo, kako veliko krivico delajo prav s tem svojemu otroku. Če že tako radi govorimo o raznih boleznih, zakaj ne bi odkrito priznali, da so tudi te vrste defekti le bolezni.

S posebnimi metodami in učili, s temeljitim poznavanjem mentalne higijene ter z veliko mero potrpežljivosti in ljubezni do teh otrok dosega pomožna šola svoje cilje. V letih šolanja usposobi učence za koristne člane skupnosti. Daj jim toliko znanja, da so sposobni za samostojno preživljanje in življenje v kolektivu.

Naštetimo od nešteti primerov le dva:

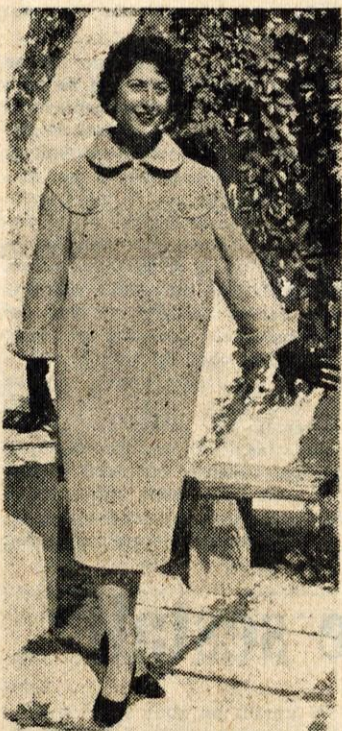
Nekega jesenskega jutra je pripeljala skrušena mati svojega neboljlega sina v Pomožno šolo. Ze na prvi pogled je bilo opaziti pri otroku plahost, pri materi pa težko zagrenjenost. Besede, ki so pred marsikom obtičale v grlu, so privrele materi odkrito na dan, z najboljšim upanjem, da bosta oba čez nekaj let srečnejša. Diagnoza je pokazala duševno zaostalost, ki jo je spremljala težka govorna motnja. Šest let intenzivnega dela ni bilo zaman. Otrok si je pridobil toliko znanja in ročne spretnosti, da je sedaj zaposlen v tovarni Iskra. Obiskuje dopolnilne tečaje in je na najboljši poti, da postane kvalificiran delavec.

Deklica je obiskovala osnovno šolo eno leto. Učiteljica ni vse leto slišala njenega glasu. Deklica je bila kakor nema. Prešolali so jo v Pomožno šolo. V novem okolju se je odlično znašla. Ni imela občutka manjvrednosti, ker ni bila zapostavljena od součencev. Ze po desetih dneh je deklica sproščeno kramljala in dobila veselje do učenja. Po dovršeni šolski obveznosti se je zaposlila v tovarni, kjer odlično opravlja zaupano ji delo.

Lahko bi navedli še nešteto primerov, ki narekujejo nujnost vzgojnih ustanov. Z gotovostjo lahko trdimo, da bi mnogi otroci brez specialnega šolanja morali živeti na račun skupnosti.

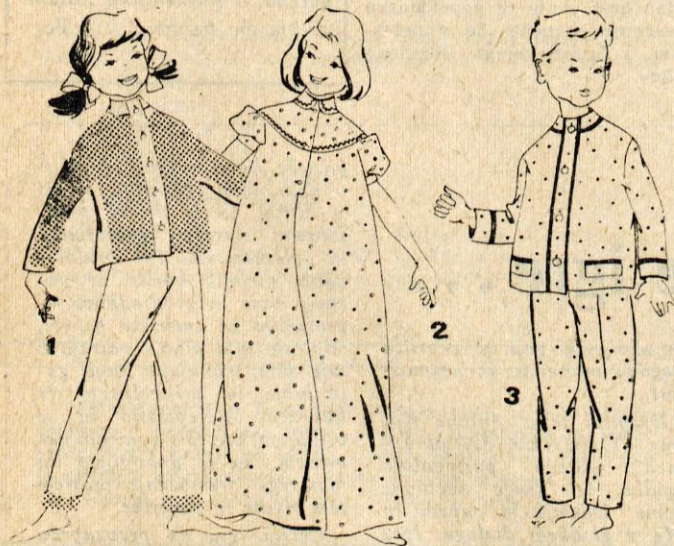
Dejstvo je, da je na pomožnih šolah iz leta v leto več gojencev. Tudi na kranjski Pomožni šoli je vsako leto več otrok. Zaradi tega bi bilo nujno, da mislimo o gradnji Pomožne šole, ker v sedanjih razmerah nima perspektiv za nadaljnji razvoj. J. R.

MODA



Jesenski plašč z vžitimi sedem-osmimi rokavi. Preprost kroj poživljajo obročki na ramenih. Zadaj je plašč nabran ter se zoži proti spodnjemu robu.

Za lahko noč



1. Čedna pidžama za deklico, sešita iz dveh vrst blaga, in sicer iz enobarvnega in iz tiskanega v živi barvi. Za deklico staro 7 do 9 let potrebujemo 1,40 m enobarvnega in 1,65 m pisanega blaga, če je oboje blago široko 90 cm.

2. Ta ljubka spalnica srajčka za deklico staro 7 do 9 let je narejena iz pikčastega blaga. Lahko ji naredimo tudi dolge rokave. Za srajčko s kratkimi rokavi potrebujemo 2,60 m blaga, z dolgimi rokavi pa 2,90 m, če je blago široko 80 cm. — Cipk ali okrasnega traku v primerni barvi potrebujemo 1,5 m.

3. Za vašega fantka, če je star 3 do 5 let, klasična pidžama iz pikčastega blaga z robovi v primerni, živi barvi. — Enak kroj bi bil primeren tudi za punčko. Potrebujemo 2,40 metre blaga v širini 80 cm in 2 m traku.

MLADA RAST



Za tekmovalje s skiroji se je prijavilo 80 pionirjev

Na ekskurziji Delo in načrti

Pionirskega starešinskega sveta

V prvem poročilu, ki vam ga pošiljamo pionirji sedmega razreda iz Predvdora, sporočamo o lepi ekskurziji, ki smo jo napravili pretekli teden. Popotovali smo iz Predvdora na Belo in dalje v Bobovk, kjer smo si ogledali opekarno. Za tem nas je peljala pot na Brdo, v Predoslje in nato skozi gozd, ves čas ob rovu, ki so ga v letošnjih počitnicah izkopali naši brigadirji za vodovod Bašelj — Kranj. Kranjčani bodo imeli dovolj zdrave vode, ki jo bodo črpali iz reke Belce izpod Storžiča. Občudovali smo veliko delo, ki so ga opravili brigadirji za našo skupnost. Kolikokrat so dvignili krampe in sekire, koliko žuljev, koliko trdega dela. Kranjčani se jih bodo prav gotovo hvaležno spominjali.

Povedati vam moramo še to, da smo imeli ob koncu lanskega šolskega leta lepo razstavo, ker smo praznovali 100-letnico naše šole. Za razstavo smo napisali vesele zgodbo o psu Črtu z naslovom: Sto dni iz dnevnika Slančevega Črta. Zgodbico smo tudi ilustrirali.

RIŽEVA KAŠA

Pripovedka s Cejlona

Na Cejlonu in v Indiji gradijo ob velikih cestah male hišice za popotnike, da jim ni treba prenočevati pod vedrim nebom. Nekeč se je v taki hišici sešlo pet trgovcev. Ko so se nahvalili in naveličali pogovora, so postali lačni in odločili so, da skuhamo rižovo kašo.

Prvi je postavil na ognjišče lonec z vodo in predlagal, naj vsak- do vrže v vodo pest riža. Drugi trgovci je odvezal svojo vrečko z rižem, vtaknil vanjo roko, potegnil ven stisnjen pest, jo nad loncem z vodo razširil in rekel:

»To je moj del.«

Potem so vsi po vrsti storili tako in govorili:

»To je moj del. To je moj del.«

Medtem, ko so čakali, da bo voda v loncu zavrela, so se trgovci spet pogovarjali o svojih trgovskih poteh in kupčijah.

Tedaj je eden rekel: »Zdi se mi, da bo kaša kuhana. Pogasil bom ogenj, da se bo kaša ohladila.«

Ko je bil lonec hladen, so trgovci vzeli skledice. Prvi je zajel iz lonca, nallil v skodelico jed in se umaknil v kot, da bi tam pojedel svoj delež. Tako so storili tudi ostali.

Jedli so in pri tem premikali skledice čisto do ust in pogledovali drug drugega, ne da bi kaj rekli.

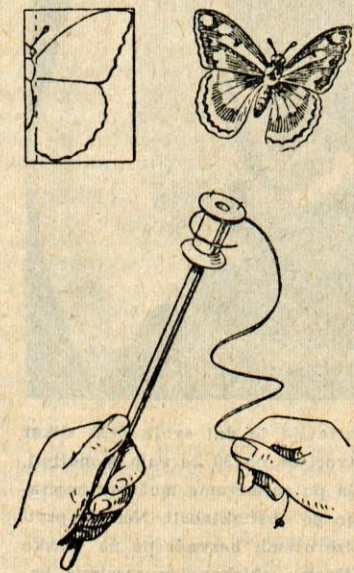
Tako so povečerjali. Trgovci so

pospravili skodelice in se tiho pomaknili v kot ter zaspali.

Zjutraj ni bilo nobenega trgovca več v hiši. Sram jih je bilo in tiho so se drug za drugim zmuznili iz hiše, kajti večerjali so bili pravzaprav samo kuhano vodo.

Za spretno roko Metulj

Vzemite kos tršega papirja v velikosti 13 krat 20 cm in ga preganite čez polovico. Pol centimetra od pregiba in vzporedno z njim zarišite črto in sredino črte označite s križcem. Potem narišite na list — kakor kaže slika — metulja in ga izrežite po obrisih. Lahko ga tudi lepo pobarvate (z barvnimi svinčniki ali vodenimi barvicami). Tam, kjer ste prej označili križec, papir s šivanko predrite. Nato si pripravite tulec od sukanca, vanj na enem koncu zabijte dva končiča šivanke ali bučike, in sicer tako, da sta točno somerna in da se da nanju natakni papirnati metulj; obe konici naj bosta druga



kakor sta oddaljeni obe luknjici, skozi kateri je treba vtakniti obe konici. Preskrbite si palčico, ki se na njej tulec prosto vrti, v primerni višini ovijte nekaj vrvice ali zabijte žebliček počez, da tulec ne

oni pri tem pomagajo. Predvajal jim bodo magnetofonski posnetek učne ure iz angleškega jezika, da se bodo seznanili z načinom poučevanja tujega jezika, in si ogledali diafilm o vzgoji otrok na cesti.

Ker na Primskovem doslej ni bilo otroškega vrtca, so o zahtevi množičnih organizacij po tej ustanovi mnogo razpravljali. Prostorji v Zadrženem domu, ki jih je izpraznil Higijenski zavod, bi zaslonu ustrezali.

Mnogo so govorili o zamisli pionirskega avtoparka, ki bi jo lahko izvedli s pomočjo organizacij in podjetij, ki bi bila pripravljena na kakršen koli način pomagati.

Leseni konj

Hopa, hopa, hopa, hop. Marko je zajahal klop. Bose noge brez ostrog, a konjiček urnih nog.

Hopa, hopa, hopa, hop. Marko jaha že v galop. Čez tri klanice, tri vodice, tri vodice, tri stezice.

Hopa, hopa, hopa, hop. Marko jaha, jaha klop... Se po ličkih pot pretaka konj še storil ni koraka!

A. Rijavec

Namesto metulja si seveda izrežete lahko tudi kakšno drugo žival (ptico itd.).



Tudi naši malčki niso pozabili na napovedani sončni mrk, in so ga skozi temno steklo radovedno opazovali.

BLENKUŠ državni prvak v metu krogle za mlajše mladince

V soboto in nedeljo, 26. in 27. septembra je bilo v Karlovcu državno atletsko prvenstvo za starejše mladince, medtem ko je bilo za mlajše mladince v Ljubljani. — Telega prvenstva so se udeležili tudi slovenski tekmovalci, med njimi mladi atlet Triglava. Na presenečenje vseh je na prvenstvu za mlajše mladince v Ljubljani mladi atlet, po poklicu finomehanik Franc Blenkuš iz »Iskre«, osvojil naslov državnega prvaka v metu krogle z rezultatom 15,72 metra.

Zavrteli smo telefonsko številko 231 in že nas je prijazna telefonistka v Iskri zvezala s prototipno delavnico in poklicala k telefonu mladega atleta. Postavili smo mu nekaj vprašanj:

»Kdaj si se začel ukvarjati z atletiko?»

»Prvič sem nastopil v atletski areni, ko sem hodil v drugi letnik Industrijske kovinarske šole Iskra in sem nastopil na srednješolskem prvenstvu za pokal padlih Slovencev. Nato sem se vpisal v atletski klub Triglav in še danes zastopam njegove barve.

»Ali si predvideval, da boš osvojil najvišji naslov v tej disciplini?»

»Ne, menil sem, da bom tretji ali četrti. Zmagati je bilo zelo težko; najhujši tekmeč je bil Rapajić (P. Beograd).

»In kakšni so tvoji načrti za prihodnost?»

»Nimam posebnih načrtov in želja. Tekmoval bom še naprej, če bom imel priložnost, težava je le v tem, da v Kranju še danes nimamo vsaj najbolj potrebnih atletskih naprav.«

Hokejisti z Jesenic pred novo sezono

»S 15. oktobrom spet led na drsališču - Wolkovski tudi letos trener

Ko se je pred nedavnim mudil na letnem dopustu v Jugoslaviji trener jeseniških hokejistov Poljak Wolkovski, je obiskal tudi Jesenice. Hokejistom je dal navodila in jim prikazal sodoben način suhega treninga, vlogo trenerja pa je začasno prevzel domačin Matko Medja. Klub je namreč tudi podpisal z Wolkovskim pogodbo za novo sezono. Le-ta bo prišel na Jesenice med 10. in 15. oktobrom. Takrat bodo že imeli, če ne bo dežja, led na polovici drsališča.

Pravzaprav se hokejisti pripravljajo, ali bolje povedano, vzdržujejo svojo kondicijo skozi vse leto. Nekateri z nogometom, drugi s tenisom, pa s kegljanjem, planinstvom itd. Seveda je treba pred treningom na ledu absolvirati sistematičen suh trening, kajti na ledu ne kaže več zbirati kondicije, ampak izpolnjevati hitrost, borbenost, reflexe in druge odlike.

Jeseniki se bo preselil v Kranj itd. Sicer jim to ne bo delalo prevelikih težav, ker imajo dovolj podmladka. Določili so že nekatere mlajše igralce iz drugega moštva, da bodo zapolnili vrzeli. Nameravajo pa letos opremiti, če

bodo imeli sredstva, še eno »C« moštvo. Med najmlajšimi je za hokej izredno zanimanje. Z dvema »C« moštvoma pa bodo omogočili tudi pionirjem tekmovalna in s tem njih hitrejši razvoj.

PRVENSTVO GORENJSKE V KOŠARKI

Jeseničani prvaki

Pretekli teden je bilo končano tekmovalje v gorenjski košarkarski ligi. Predvidevanja, da bodo Jeseničani prvi so se uresničila.

Lestvica:

Jesenice	10 9 0 1	766:348	18
Triglav III	10 8 0 2	601:337	16
Radovljica	10 5 0 5	314:431	10

Javornik 10 3 0 7 407:596 6
Škofja Loka 10 3 0 7 368:594 6
Triglav II 10 2 0 8 418:568 4

Lestvica strelcev: Kalan (T-III) 229, Rogelj (Jav.) 169, Sodja (Jes.) 168, Mihelič (Sk. Loka II) 139, Pogacnik (Jes.) 115, Mevlja (Rad.) 100, Furlan (T-II) 95 košev itd.

Po prvi polovici republiške ženske rokometne lige se gorenjski zastopnik v tej konkurenci kar dobro drži. Trenutno je ekipa Mladosti na četrtem mestu. V drugem delu prvenstva, ki se bo nadaljevalo prihodno nedeljo, čakajo Mladost še tri težke tekme.

Za nasprotnika imajo odlične Pirančanke. Doslej jim niti enkrat ni uspelo premagati te marljive igralke, ki tudi letos računajo na zelo dobro uvrstitev. Tekma Piran : Mladost bo v nedeljo ob 11. uri na igrišču Mladosti.

Lestvica po prvi polovici prvenstva:

Drava	3 3 0 0	29:10	6
Svoboda	2 2 0 0	15:6	4
Slovan	2 1 1 0	21:13	4
Mladost	3 1 0 2	14:22	2
Koper	4 1 0 3	28:38	2
Piran	2 0 1 1	8:16	1
Crnomelj	2 0 0 2	0:10	0

Razčiščen položaj

V središču zanimanja ljubiteljev okroglega usnja na Gorenjskem je bilo preteklo nedeljo srečanje trenutno vodečih moštev na lestvici Planike in Mladosti. Po tej tekmi je položaj moštev naslednji:

Partizan (Sl.)	5 2 1 2	14:12	5
Jesenice	5 2 0 3	15:13	4
Tržič	4 2 0 2	17:15	4
Svoboda	4 2 0 2	10:13	4
Partizan (N)	5 2 0 3	12:16	4
Triglav II.	1 0 0 1	3:6	0
Bohinj	3 0 0 3	2:20	0

DVE POMEMBNEJŠI ŠPORTNI TEKMOVANJ NA GORENJSKEM

Okrajna zveza Partizana za Gorenjsko bo v nedeljo 11. oktobra organizirala kar dva pomembnejša okrajna tekmovalna, in sicer v odbojki in košarki. Tekmovanje v odbojki bo na stadionu pod Mežaklo na Jesenicah. Prvenstvo Gorenjske v košarki pa bo v telovadnici I. državne gimnazije v Kranju.

Lestvica:

Planika	4 4 0 0	18:3	8
Prešeren	5 3 0 2	17:20	6
Mladost	4 2 1 1	16:6	5

Med odbojkarji je bilo živahno

Vzlic minimalnemu porazu predzadnje nedelje so se odbojkarji Jesenice praktično že uvrstili v zaključni del finalnih srečanj za naslov prvaka Slovenije, ki bodo odločala o slovenskem predstavniku v kvalifikacijah za vstop v zvezno ligo.

Predvidoma bodo na turnirju najboljših slovenskih moštev sodelovali: Branik iz Maribora, Fužinar z Raven ter Jesenice in Elektra kot trenutno vodeči ekipe na prvenstvu I. republiške lige. Morebitni nadaljnji uspeh Jesenice na turnirju slovenskih kandidatov za kvalifikacijsko tekmovalje je nedvomno zelo težko predvideti, kajti nikakor ne smemo prezreti dejstva, da sta bila oba štajerska zastopnika pred leti že člana zvezne lige. Braniku pa je celo uspelo osvojiti naslov državnega prvaka; vendar

je kasneje zaradi objektivnih razlogov moral zapustiti družbo najboljših. Marljiva roka priznanega trenerja Jeseničanov Miloša Kosca je v letošnjem prvenstvu pripravila solidno vigrano moštvo, ki ima možnosti ugodne zaključne uvrstitve na turnirju štirih slovenskih ekip.

Z uvrstitvijo v sredini lestvice so Kroparji pokazali korak naprej v svojih prizadevanjih, medtem ko Žirovnica, kot tretji predstavnik Gorenjske, v I. republiški ligi ni izpolnila pričakovanj. V ženski konkurenci sta gorenjska zastopnika — Kamnik in Jesenice brez posebnih upov na zadnjih mestih. Prijetno preseneča prvo mesto članske ekipe Kamnika, ki si je z naslovom prvaka II. republiške lige priborila pravico nastopa med elitno slovenskih moštev. Kranjska

Mladost je z zadnjim mestom dokazala, da se je pravzaprav poslovala od svoje nekdanje borbene igre.

KVALIFIKACIJSKI TURNIR V KAMNIKU

V tekmovalju druge moške republiške odbojkarjske lige so končana tekmovalja v drugi skupini, v kateri so bili klubi Kamnik, Kanal ob Soči, Mladost iz Kranja in Vrhnika. Zmagal je Kamnik, ki je izgubil samo jesensko srečanje s Kanalom. Kamnik in Kanal sta se uvrstila v kvalifikacijski turnir za vstop v zahodni del prve republiške lige, ki bo 10. in 11. oktobra v Kamniku. Sodelovala bosta še zmagovalca iz prve skupine: Olimpia II. in Izola.

Janezove misli je nadaljeval in dopolnjeval Roman Seljak, tekač, ki je z živahnimi kretnjami svoje misli tu pa tam podkrepil: »Največji problem v smučanju sta dopust za tekme, ki ga potrebujemo mi, ki smo v proizvodnji. Drugi problem je povrnitev stroškov za izgubljene delovne dni. To v smučarskem športu še ni urejeno; ne- logično je, da mora društvo povrniti stroške za tekmovalje v državni reprezentanci. Še bolj boleča točka so tako imenovane »štipe- dije-hranarine«, ki se dele po kriteriju doseženega mesta na kvali- tetnih tekmah. Z Janezom je ne dobiva, kljub temu, da sva izpol- nila te pogoje.« O sebi je menil naslednje: »Osebnost sem s svojo formo zadovoljen, kar dokazujejo rezultati v atletiki (višina 175 cm). Tedensko treniram pet do šestkrat na igrišču ali v naravi. Upam, da bom boljši kot lani, saj sem se drugače pripravljaj.



Maja Rutar, Slavica Zupančič in Italijanka Riva — lani v Cortini d'Ampezzo

ROMAN
II. del
68

VIGENOT

Mimi
Malenšek
Konič

»Morava pozabiti,« je rekla Ana.

Dominik se je obrnil tesno k njej. »Ti... Ko sem danes gledal Vido, zares nisem mogel razumeti, nisem mogel, da...« Utihi je, ni mogel izgovoriti do konca.

»Da si hotel imeti tega otroka,« je dopolnila Ana. — Trznila je z rameni, kakor bi se zgrozila. »Dominik, takrat bi bil storil največji zločin v svojem življenju!«

»Vem. Žal mi je. Takoj mi je bilo žal, še tisto uro.«

»Težko ti bo, ko jo boš srečaval in se moral sramovati.«

»Mislim, da res. — Sicer sem ti pa hotel povedati nekaj drugega. Midva sva stara, sem rekel. Jaz bolj kot ti.

»Ali si bolan?« je zaskrbljeno vprašala Ana.

»Nisem bolan, samo truden sem, vsega naveličan. — Odločil sem se, da bom dal tudi spodnji vigeno Pavlu.«

Ana je hlastno zgrabila njegovo roko.

»In deleži? Ali si premislil, Dominik?«

»Sem,« je trdno spregovoril Dominik. »Naj jih obdrži ali proda, vseeno mi je. Čas je, da se umakneva. Naj mladi gospodarji. Nekaj denarja, nekaj malega, morebiti tisoč kron, ali kaj takega, naj izplača onemu...«

»Tončku?«

»Da, njemu naj jih da,« je olajšano rekel Dominik.

Ana je strmela v noč. Stare oči so ji bile spet polne

solz. Njena roka je počasi drsela po Dominikovi desnici in jo božala.

XV.

V suhem novemberskem mrazu sta se Dominik in Pavle vračala od radovljiškega notarja. Dominik je sinu prepisal svoje premoženje, sebi in ženi pa izgovoril poboljšek. Ko je notar delal pismo in mu je Dominik počasi, v raztrganih besedah narekoval, se je zdelo, kakor da pri vsem tem misli bolj na Ano kot nase. Sebi razen hrane in stanovanja ni izgovoril ničesar. Plačala sta pristojbine, izpila pri Kunsteljnu pol litra zavretega vina in se vračala domov.

Pavle je vodil konja, Dominik pa je sedel zraven njega na zapravljevcu, ves zadela s kosmatimi koci, pa ga je še mrzilo. Vračala sta se skozi Lancovo in se spotoma oglašila pri Tildi. Nista se dolgo zamudila. Tilda je bila taka, kakor zmeraj, delavna in robata. Povedala je, da mož in sinova drvarijo v Jelovici in se začudila, da je Dominik prepisal premoženje.

»Moj tudi pravi, da bi fantu izročil, pa mu ne pustim,« je rekla. »Užitkar je užitkar. Seveda s teboj je drugače, ti si si nagrabil kup denarja, s teboj bosta lepo ravnala, da si ne zapravlja dediščine.« Še mar ji ni bilo, da Pavle sedi zraven in jo nekoliko posmehljivo posluša.

Hitro sta se odpravila. Zapravljevec je drdral skozi Lipnico. Dominik je gledal zmrzle luže na poti, Pavle pa skozi zobe klel zaradi raztrganih kolesnic. Hiše so z majhnimi, praznimi okni mežikale v zimsko sonce. Jelovica je bila pokrita z ivjem, kakor bi jo opadel sneg. Dominik se je spotoma spomnil, kako je pred mnogimi leti vozil po isti

poti doktorja Ovska k Alešu, navidez priganjal konja in si zraven želel, da bi prišla prepoznajo. Takrat se je prebujala slutnja zgodnje pomladi, nekje so peli fantje in doktor Oves je rekel: »Vaška romantika...« Dominik si je želel, da bi skoro pustila Lipnico za seboj.

V Kamni gorici je velel Pavlu ustaviti pred Zgončovo hišo. Leta in leta že ni več obiskal brata Štefana, ki je gospodaril na domu, zdaj se mu je zahotelo, da bi ga spet videl. Našel ga je pred kovačnico. S sinom sta pribijala kovanje na nov voz. Štefan je bil presenečen, ko je uzrl gosposkega brata, vrgel je delo iz rok in peljal Dominika in Pavla v hišo.

Dominik je sedel za umazano mizo in pil žganje, ki mu ga je brat silil. Razgledoval se je po hiši; bila je bolj zanemarjena kot nekoč. Svakinja je v naglici šarila po klopih, pobirala kupe razmetanih cunj in jih tlačila v za- peček, zraven pa se je opravičevala, da zaradi obilnega dela nima kdaj pospraviti in da je Dominiku gotovo ne- rodno, ker je vaje drugegačnega reda. Povrh pa še ta smola, da nima niti ene hčere, je rekla in se zasmejala. Osem fantov, kdo naj jim bo kos?

»Bolje osem kot eden ali nobeden,« je rekel Dominik.

Preden so sedeli četrt ure, je Dominik dobro vedel, kako živijo. Revščina in otepanje z vsakdanjimi težavami. Brat ne zna gospodariti, kakor je znal oče. Ničesar ni pridobil. Čemerno je pripovedoval Dominiku, da res ne ve, kam bi z otroki. Dva delata doma, tretjega bi rad dal izučiti kovaštva, pa ne ve prav, kam bi ga vtaknil. Fant ima petnajst let in doma ga ne more obdržati, ko je še toliko mlajših, ki še niso šoli odrasli. Dominik je razumel namig in rekel:

„Babji mlin“ na panjskih končnicah

V teh dneh si v Mestnem muzeju v Kranju lahko ogledamo zanimivo razstavo najrazličnejših etnografskih predmetov iz vseh krajev Gorenjske. Močno je zastopana zlasti ljudska umetnost 19. stoletja. Gre predvsem za leseno plastiko, slike na steklo in poslikane panjske končnice, od katerih nam utegne vzbuditi pozornost končnica z upodobljenim »Babjim mlinom«. Ta motiv je v tej zvrsti slovenske ljudske upodabljačo umetnosti splošno znan in prikazuje fantastično pripravo, ki pomladi stare ženske.

Panjska končnica z naslikanim »babjim mlinom«, ki jo hrani muzej v Kranju (Inv. št. 231), izvira iz leta 1880, kar nam pove letnica na končnici. Našli so jo v vasi Apno nad Cerkljami. — Velikost končnice je 30,3 x 13,3 cm. V eter in dež sta sliko že precej izprala, vendar se kljub temu tudi barve oblačil še dajo lepo ugotoviti. Končnica je na dveh krajih tudi že mehansko poškodovana.

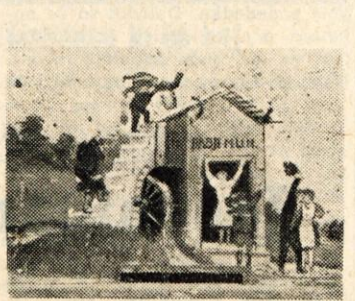
Bolje ohranjena in tudi precej mlajša je končnica z motivom »babjega mlina«, ki jo hrani Valentin Križnar na Okroglegu. Izvira iz začetka 20. stoletja. Motiv je povsem različen od doslej znanih upodobitev »babjega mlina« na panjskih končnicah in je verjetno kopija tako imenovanega »Vrhpoljskega babjega mlina«, znanega iz šentjernejske doline na Dolenjskem.

V razpravi »Babji mlin — Prispevek k motiviki slovenskih panjskih končnic« (Slovenski etnograf, 1955) pravi avtor Niko Kuret, da je »babji mlin« le ena izmed različnih starodavnega motiva o pomladi.

Človek se pomladi z ognjem (in sicer ga pretopijo ali prekujejo) in pomladi se naposled v mlinu. O

tem govore številni pripovedni obrasci, to upodablja tudi likovna umetnost, manj znano pa je, da se nekatere inačice prikazujejo tudi v mimično-dramatski obliki.

V ljudskem slovtvu so znani številni pripovedni obrasci z mo-



tivom pomlajenja. Z inačico pomlajenja v mlinu je inačica pomlajenja v vodi le v rahli zvezi. Pač pa je za razvoj inačice pomlajenja v mlinu bistvene važnosti inačica pomlajenja v ognju, iz katere so nastale predstave o čudežnem mlinu, ki so sprva v zvezi z motivom »vražje kovačnice«. — Po nekaterih obrazilih zmeljejo v takšni kovačnici stara dekleta in starce v kašo, to pa potem stresejo v kad mleka, kjer se nato pomladijo.

V likovni umetnosti so podobne »babjega mlina« zelo številne. — Njihove predhodnice se krijejo z inačicami motiva v ljudskem slovtvu. Pomlajenje z ognjem, ki dobi svoj likovni izraz v peči topilnic in kovačnic, srečujemo že na najstarejših slikovnicah (16. stoletje). Pomlajevalna peč-kovačnica je razvojno in ikonografsko tik pred mlinom, zato jo moramo upoštevati pri iskanju izvora motiva slovenskega »babjega mlina«. Niko Kuret namreč v zgoraj omenjeni razpravi dokazuje, da se je naš ljudski slikar zgledoval po tujih predlogah »babjega mlina«. Te predloge so bile z veliko verjetnostjo nemški slikovnice. O tem pričajo vodna kolesa mlina, ki so na nekaterih končnicah naslikana v obliki loput mlina na veter, medtem ko se je na drugih končnicah slovenski ljudski umetnik od tega

le odtiral in naslikal — vodno kolo, kot ga je lahko videl na domačih mlinih. To bolj ali manj velja tudi za končnico iz Mestnega muzeja v Kranju, medtem ko je na končnici z Okroglega upodobljen svojvrsten motiv s »pravim« gorenjskim mlinom in vodnim kolesom.

Panjska končnica v Mestnem muzeju spada v skupino končnic z motivom zunanjsčine mlina. Značilna za pretežno večino slikovnic z »babjim mlinom« sploh je okrogla lina, skozi katero prihajajo na dan »pomlajene« ženske. V glavnem sta na naših končnicah kar dve okrogli lini: v eno potiska mož staro ženo, iz druge prihaja pomlajena na dan! Ali naj domnevamo v teh linah simbol poroda, namig na pot, po kateri zagledajo živa bitja luč sveta? Če je tako, pravi Niko Kuret, potem se poznejši oblikovalci zelo verjetno tega simboličnega namiga niso več zavedali in so »okroglo lino« sprejemali kot tradicionalno posebnost »babjega mlina«.

Na vseh upodobitvah »babjega mlina« srečujemo vrsto človeških likov, ki prehajajo v tipičnost. Na končnici, ki je razstavljena v Mestnem muzeju, vidimo na levi moža s palico, ki v košu nese staro ženo v mlin, na desni, ob lini, pa stoji mož, ki lovi pomlajeno ženo, ko leti iz okrogle line. Zraven je še objel »srečni par«, ki odhaja. Podobno je na končnici iz Okroglega, le da mož nese starko po stopnicah v mlin štuporamo.

A. T.



Veliko število Leningraščanov je prišlo na ogled atomskega letalnilca »Lenin« na reki Nevi

Najmanjši radijski aparat - preplaval ves svet

V prvih mesecih leta 1956 so Japonci izdelali mesečno povprečno okrog 3000 žepnih radijskih aparatov, avgusta 20.000 kosov, a ob koncu leta 1956 že dva milijona žepnih radijskih sprejemnikov. — Lani so dvignili proizvodnjo teh aparatov celo na 14,5 milijona kosov ter z njimi preplavili svetovna tržišča, kjer je veliko povpraševanje po tem odličnem proizvodu.

Japonski žepni radio je postal življenjska potreba in neločljivi spremljevalec in prijatelj milijonov na Japonskem in drugod v svetu. Danes lahko srečujete na tisoče ljudi, ki sredi velemestnega vrveža in gneče hodijo po ulicah in parkih, čakajo v vrstah ali se vozijo v avtobusih ter brez mo-

tenja in vznemirjenja ostalih s stekleno slušalko v ušesu (za okolico neslišno) poslušajo svojo priljubljeno glasbeno oddajo, radijsko poročilo, predavanje, spremljajo nogometne in razne druge športne prireditve itd.

OTROCI IN LOČITVE

Po službenih statistikah so Združene države Amerike v letu 1959 dosegle rekord v pogledu prirastka prebivalcev, prav tako pa tudi v pogledu ločitev. V prvih sedmih mesecih letos se je rodilo 2.434.000 otrok, to pa je več kot v prejšnjih obdobjih. V istem času je zabeleženo okrog 104.000 ločitev, kar je za 7,5 odstotka več kot v ustreznem razdobju preteklega leta.

Sovjetska interplanetarna postaja na poti okoli lune Za prvim tudi že drugi korak človeka v vesolje

Ni še dolgo tega, ko je agencija TASS razširila po vsem svetu vest, da je sovjetska kozmična raketa BLISK dosegla površino Meseca.

Prvi korak človeka v vesolje! Velik uspeh sovjetskih znanstvenikov!

Taki in podobni so bili naslovi časopisnih poročil o prvem interplanetarnem poletu.

Točno leto dni po izstrelitvi prvega sovjetskega Sputnika, v nedeljo 4. oktobra letos, je agencija TASS poslala v svet poročilo naslednje vsebine:

Davi so uspešno izstrelili tretjo vesoljsko raketo, ki nosi s seboj avtomatično medplanetarno radijsko postajo. To je prva medplanetarna postaja, ki so jo izstrelili v vesolje. Obkrožila bo Luno na razdalji okoli 10.000 kilometrov, nato pa se bo znova vrnila v območje Zemlje. Medplanetarna postaja bo oddajala podatke vsak dan dve do štiri ure. Delovanje postaje upravljajo z Zemlje.

Dan za tem, 5. oktobra je agencija TASS javila:

Danes ob 12. uri po moskovskem času je tretja sovjetska kozmična raketa preletela 248.000 kilometrov. Avtomatična medplanetarna postaja se bo ločila od zadnje stopnje rakete in se bo najbolj približala Luni jutri ob 17. uri. Sovjetski znanstveniki so izračunali, da bo potrebovala štiri dni, da bo obkrožila Luno in se vrnila v območje Zemlje. Ko bo krožila okoli Lune, bo fotografirala njeno drugo stran. Fotografije bodo poslane na Zemljo avtomatično po radiu, ko se bo medplanetarna postaja ponovno približala Zemlji.

6. oktober — Po zadnjih vesteh

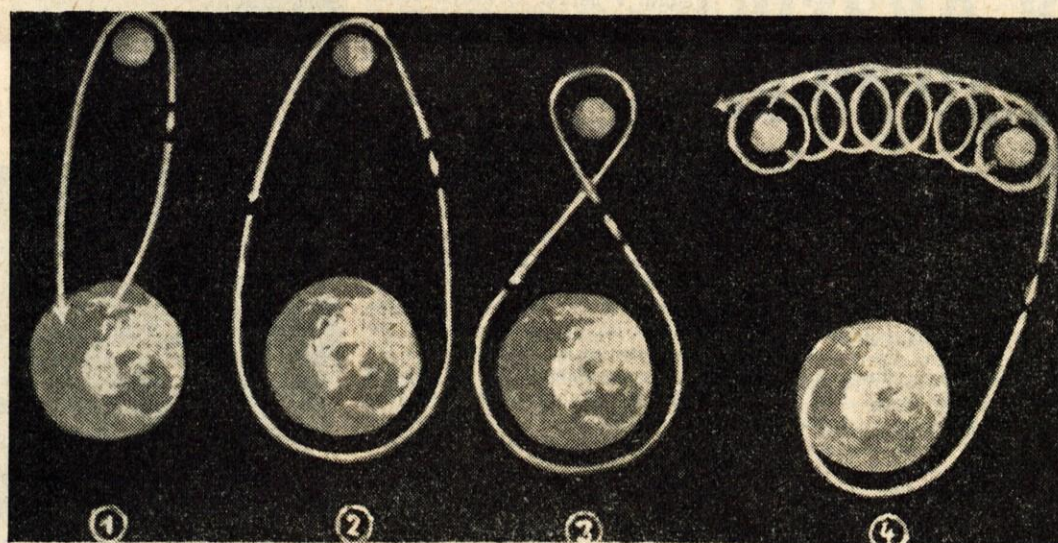
leti kozmična postaja zdaj proti Luni po najkrajši poti med Zemljo in njenim satelitom.

7. oktober — V prvih jutranjih urah današnjega dne je medplanetarna postaja letela mimo Lune v oddaljenosti okoli 7000 do 7500 kilometrov, nakar je zavila na ono stran Lune...

TUDI DRUGI KORAK ČLOVEKA V VESOLJE JE BIL TOREJ USPEŠEN!

Pričakujemo lahko zdaj, da bodo raketo na naš najbližji planet ali medplanetarno postajo okoli njega izstrelili tudi Američani.

In naslednji korak? Polet človeka v vesolje?



Skica kaže štiri možne poti sovjetske medplanetarne rakete. Po vesteh iz Moskve bo raketa le obkrožila Luno in se vrnila nazaj v območje Zemlje, kjer bo stalno krožila po elipsni poti okoli Zemlje.

»Saj je oženjen,« je rekla Hortensia.

Albertina je vzrojila: »To je le govorica, ki jo razširjajo zavistljivci! Mortimer je prav toliko poročen kakor ti in jaz. Ampak ker je pravi umetnik, velik umetnik, razumeš, si izmišljajo laži, češ da slika abstraktne podobe, ker ne zna risati, da morajo nevarne prizore v njegovem filmu govih pesmih nespodobne besede in da je oženjen. Poznam ga. Ljubim ga. In pojdem z njim na morje.«

»A tvoji starši!« je pripomnila Hortensia.

»Moji starši? Veseli bodo, da se me znebe in povrh še strašno ponosni.«

»Torej se nameravata poročiti?«

»Hortensia! Najprej trdiš, da je oženjen, nato pa vprašuješ, če se bočeva poročita! Morda. Morda tudi ne. Zdaj me pa pusti na miru, da zlozim stvari v kovčke, daš.«

Ze pripravljane na pot ji je delalo veselje. Albertina je tihopela predse. Bila je srečna. Mortimer, Mortimer, za katerim nore vsa dekleta, ki preživljajo noči v pariških umetniških pionicah, je njo izbral, njo! Včeraj, ko je v kleti »Pri ibteči svinji« počasi iztrkal svojo pipo, je padel njegov pogled nanjo. »Ti, mala, če ti je prav, te vzamem s seboj na morje. Bodi pojutrišnjem ob desetih na Place du Tertre. Moj voz je zelen. In molči! Med dopustom ni-

kakega slikanja za časopise, razumela.«

Starši? Oče se bo spet odpeljal v Bretanijo loviti ribe, mama pa na Riviero, da se bo parila na vročini. Osemnajstletna hči sme v Parizu, v drugi polovici dvajsetega stoletja, početi, kar hoče. Albertina je mogla izbirati med povabilom tete Catherine v Normandijo ali strica Jérôma na Korsiko. Lahko pa se tudi s katerimi-

»Seveda!« Albertina je vrgla kopalko, ki so ležale na udobnem stolu, v kovček. »Prosim, tu...« In nato tiho: »Nisem vedela, da ima sestro.«

Zakaj Mortimer, ki je v filmu igral nepremagljive junake, slikal abstraktne podobe in pisal verz, ki jih nihče ni razumel, a jih vendar občudoval, ker so bile v njih besede, ki se v družbi nikoli ne uporabljajo, Mortimer, sanjski ju-

sme piti samo vodo. Glede njegove hrane morate biti zelo odločni, nič mastnega. Sicer dobi žolčni napad. Tudi gibati se ne sme preveč. Plavanje, veslanje in karkoli bi hotel storiti, da bi vas očaral, bi moglo biti nevarno zanj. Trebušni pas mora nositi tudi v najhujši vročini — zaradi kile! V malem zelenem kovčku boste našli gumijasti grelec, tega doli v posteljo. Kapljice so proti kolcanju, pilule pa proti glavobolu. Vse sem zložila zraven grelca. Poleg je še nekaj zdravil z navodilom. — Razumete?«

»Da,« je rekla Albertina. Razumela sem, hvala.«

In čim je prijazna dvojčica odšla, je pisala Mortimerju pismice, da žal ne more z njim. Trenutek jo je imelo, da bi pristavila, kako nima talenta za bolniško sestro, pa je to opustila. Čemu trdiš? Telefonično je naročila letalsko karto za Korsiko. Hiša strica Jérôma je stala prav ob morju, dneveno so imeli jastoga in korzijsko vino in bratranca Louisa in Napoleone sicer nista bila tako slavna kot Mortimer, zato pa gotovo nista trpela na zapeki in kili.

Ko je Mortimer dobil pismo, je nagrbnil čelo. Sprva ni prav vedel, od koga je. Kdo je bila Albertina? Oh, gotovo mala deklica, ki jo je bil povabil. Spomnil se je, bilo je v kleti »Pri ibteči svinji«, malo preveč je bil pil. Tem bolje. Pa se je odpeljal, kakor vsako leto, s svojo ženo.

Dobra Marija. Bila je tihopela in razumevala. Puščala mu je vso prostost. Vedela je, da slavni filmski igralec — slikar — pesnik v Parizu ne more igrati »prisknega družinskega življenja«, če si hoče zagotoviti spremstvo mladih oboževalk. Prišla je celo na žegavo misel, da se je izdajala za njegovo sestro, da bi ga ne kompromitirala.

Bil je prijeten, osvetojujoč dopust. Včasih je šofiral on, včasih Marija. Kadar sta prišla do kakega lepega jezera, sta pustila obleke na vozu in plavala za stavo. S seboj sta imela majhen šotor, tabirila sta na prostem in nekoč sta skoraj povzročila gozdni požar. Najlepše pa je bilo, ko sta prišla do morja. Mortimer je v neki majhni ribiški vasi odkril svetlodeče vino. »To je vino, da bi ga človek vikal,« je rekel in ga pustil polagoma teči po grlu. In potem, ko se ni bil popolnoma pijan, se je izpovedal:

»Veš, draga moja, vsako leto pred dopustom postanem idiotičen in povabim kakešno neumno gos. K sreči se zmeraj ponesreči in potem vidim: najlepše je vendar s teboj!«

Molče mu je stisnila roko. In mislila je na predpise, ki jih je pred leti prijazen zdravnik dal tati Ameliji za petinsedemdesetletnega strica Henrija, tisti dragoceni košček papirja, ki je večno pomagal, da je imela Mortimerja za ves čas dopusta zase.

Anneliese Meinert



potoval je vse kontinente — razen Avstralije.

Ga bomo videli in slišali tudi pri nas? Ze dolgo se pripravljata in želi priti v Jugoslavijo, toda trenutno še ne utegne, ker ga do 1961. leta vežejo druge pogodbe.

Ali preveč spanja škoduje zdravju

Po teoriji, ki jo zastopa ameriški univerzitetni profesor dr. Herbert Sieker, je predolgo spanje nevarno zdravju. Pojasnilo profesorja je naslednje: kadar človek spi, je njegovo dihanje oteženo, zaradi tega se ogljikov dioksid, ki ga v budnem stanju človek izdihava, nabere v njegovem krvnem obtoku. Količina ogljikovega dioksida, ki se nabere v osmih do desetih urah, ni nevarna, toda če nekdo spi še dlje n. pr. celih 16 ur, lahko pride tudi do smrti.

Da bi podkrepil to teorijo, je dr. Herbert Sieker navedel primer osebe, ki boluje za debelostjo. Take osebe navadno zelo dolgo spe. Pri njih spremembe v organizmu, ki sicer spremljajo samo človekovo spanje, ne prenehajo niti kadar so budni. Velika količina ogljikovega dioksida v krvnem obtoku deluje na človekovo zasplost. Čim več človek spi, tem več ogljikovega dioksida je v njegovem obtoku.

DVOJČICA

koli prijatelji odpelje kamorkoli. S katerimikoli prijatelji kamorkoli... Čemu ne z Mortimerjem v neznanost?

Albertino razmišljanje je nenadoma prekinil obisk. Obisk je bila neka ne več mlada gospa; bila je negovana gospa tako vitke postave, kakršna se pridobi le s športom in če še malo je, z majhnimi utrjenimi gubicami v očesnih kotičkih in v poletni obleki, ki je bila tako rafinirano enostavna, da je mogla priti le iz prvovrstnega salona.

»Madame?« je rekla Albertina. »Jaz sem Mortimerjeva sestra,« je rekla gospa.

»Oh,« je rekla Albertina, ker ni vedela, kaj bi rekla. »Kako vam gre?«

»Hvala, dobro. Dovolite, da sedem?«

nak na neosedlanem pegazu, je bil tako vzvišen nad banalnimi stvarmi kakor so družine, sestra, mešanstvo!

Gospa se je nasmehnila. »Rad me zamolči. Sva namreč dvojčka in on se rad dela mlajšega, kakor sva v resnici.«

»Oh!« Albertina sicer ni bila tako redkobesedna, a se res ni ničesar domislila.

»Prišla sem,« je rekla Mortimerjeva dvojčica in potegnila iz žepa list papirja, »da bi vam dala nekaj navodil za vaš dopust.« In preden je Albertina mogla odgovoriti, je pričela brati: »Pred zajtrkom dobi 100 gramov suhih smokov. Te morate pustiti dvajset ur v kozarcu vode, da se napno. Zavadi njegove prebave. Ker ta sicer ne deluje. Tudi vodo mora piti. Pazite na to! Sploh